

TRONG SỐ NÀY

Chịu trách nhiệm xuất bản

PGS.TS Vũ Hải Quân

Hội đồng biên tập

PGS.TS Nguyễn Minh Tâm

ThS Dương Thị Kim Anh

TS Nguyễn Anh Tuấn

TS Phạm Tấn Hạ

PGS.TS Lê Vũ Nam

PGS.TS Trần Cao Vinh

PGS.TS Nguyễn Danh Thảo

ThS Trần Tuấn Phương

Chịu trách nhiệm nội dung

Phòng Thông tin và Truyền thông

Thư ký tòa soạn

Đoàn Thị Minh Châu

Trình bày

Lê Hoài Chung

TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

4. PGS.TS Vũ Hải Quân nhận nhiệm vụ Giám đốc ĐHQG-HCM
6. Trưởng Ban Kinh tế Trung ương Trần Tuấn Anh đến thăm, làm việc tại ĐHQG-HCM
9. Toàn cảnh Kỳ thi Đánh giá năng lực đợt 1

KHOA HỌC - GIÁO DỤC

12. ĐHQG-HCM đào tạo trí tuệ nhân tạo và robot
14. Ngành công nghiệp vật liệu tại Việt Nam: Nhiều tiềm năng nhưng thiếu nguồn lực
17. ĐHQG-HCM hướng đến xây dựng, phát triển KH&CN bền vững
19. ĐHQG-HCM tiếp tục xuất hiện trên các bảng xếp hạng đại học quốc tế
21. Nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học là việc cần làm ngay
23. Hành trình 10 năm đồng hành, sáng tạo và kết nối tương lai
26. Chuyển giao công nghệ và bằng cấp sáng chế: Vẫn trên đường xa
30. Hình thành và nuôi dưỡng văn hoá sở hữu trí tuệ trong sinh viên

NHỊP SỐNG TRẺ

32. Gặp nữ sinh mê lập trình trúng tuyển 10 trường đại học hàng đầu của Mỹ
34. Thủ khoa Kỳ thi Đánh giá năng lực đợt 1: Đọc kỹ sách giáo khoa, nghe thầy cô giảng bài để khắc sâu thêm kiến thức

Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam trao quyết định bổ nhiệm cho PGS.TS Vũ Hải Quân. Ảnh: Đức Lộc

PGS.TS VŨ HẢI QUÂN NHẬN NHIỆM VỤ GIÁM ĐỐC ĐHQG-HCM

Chiều 22/4, ĐHQG-HCM tổ chức lễ công bố Quyết định bổ nhiệm PGS.TS Vũ Hải Quân giữ chức Giám đốc ĐHQG-HCM. Đến dự có Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam, Phó Trưởng Ban Tổ chức Trung ương Nguyễn Thị Thanh, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Huỳnh Thành Đạt, Bộ trưởng Bộ Giáo dục & Đào tạo Nguyễn Kim Sơn, đại diện lãnh đạo các bộ, ngành Trung ương, địa phương; Hội đồng ĐHQG-HCM, lãnh đạo, nguyên lãnh đạo ĐHQG-HCM, lãnh đạo các trường thành viên, đơn vị trực thuộc và Văn phòng, các Ban chức năng ĐHQG-HCM.

Khánh Lâm

Là hạt nhân mới giúp ĐHQG-HCM tiến nhanh hơn đến các mục tiêu

Phát biểu tại buổi lễ, Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam chúc mừng PGS.TS Vũ Hải Quân được Chính phủ tin tưởng bổ nhiệm giữ chức Giám đốc ĐHQG-HCM.

Phó Thủ tướng cho biết, khi thành lập, 2 đại học quốc gia được trao sứ mệnh vinh quang, “hướng đến

Tại buổi lễ, đại diện Bộ Nội vụ đã công bố Quyết định số 60/QĐ-TTg ngày 14/01/2021 của Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc về việc bổ nhiệm PGS.TS Vũ Hải Quân, Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM giữ chức vụ Giám đốc ĐHQG-HCM.

một trung tâm đào tạo và nghiên cứu khoa học công nghệ chất lượng cao, vươn tầm khu vực và quốc tế”.

Theo Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam, ĐHQG-HCM đang dần vươn tới mục tiêu, khẳng định vị thế trong khu vực và từng bước vững chắc vươn lên. Phó Thủ tướng tin tưởng rằng, “với sự đồng lòng, ủng hộ của các cấp lãnh đạo, tập thể cán bộ viên chức và sinh viên, ĐHQG-HCM với hạt nhân mới là PGS.TS Vũ Hải Quân, ĐHQG-HCM sẽ tiến nhanh hơn đến mục tiêu mà chúng ta đã đặt ra”.

Hoàn thành tốt chiến lược phát triển ĐHQG-HCM

Phát biểu nhận nhiệm vụ, PGS.TS Vũ Hải Quân khẳng định đây là một vinh dự lớn nhưng cũng là trách nhiệm đầy khó khăn, thách thức, đặt trong bối cảnh quốc tế có nhiều biến động cũng như khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Giám đốc ĐHQG-HCM đã phân tích năm yếu tố làm thay đổi thế giới với tốc độ, phạm vi nhanh chưa từng có trong lịch sử phát triển của loài người, và những mục tiêu của Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, và nhấn mạnh: “Từ bối cảnh quốc tế đến mục tiêu phát triển đất nước và các đột phá chiến lược đã đặt ra kỳ vọng và trách nhiệm rất lớn cho ĐHQG-HCM: trách nhiệm với tương lai của quê hương, với đất nước; trách nhiệm đào tạo nhân tài và bồi dưỡng các thế hệ lãnh đạo tương lai của đất nước; trách nhiệm nghiên cứu khoa học công nghệ tiên tiến để đóng góp cho sự nghiệp công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước; ĐHQG-HCM phải là cầu nối giữa quá khứ, hiện tại và tương lai của Việt Nam, của Việt Nam với bạn bè quốc tế”.

Hơn 26 năm hình thành và phát triển, ĐHQG-HCM đã khẳng định được tính ưu Việt của mô hình đại học đa ngành đa lĩnh vực, là một trung tâm đào tạo đại học, sau đại học và nghiên cứu khoa học - công nghệ chất lượng cao, đạt trình độ tiên tiến, làm nòng cốt cho hệ

thống giáo dục đại học, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. ĐHQG-HCM xác định tầm nhìn trở thành một hệ thống đại học trong топ đầu châu Á, nơi hội tụ của khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, văn hóa và tri thức Việt Nam.

PGS.TS Vũ Hải Quân cho biết, 3 nhiệm vụ trọng tâm của ĐHQG-HCM giai đoạn 2021-2025 tầm nhìn 2030 là: (1) Tiên phong thực hiện tự chủ đại học, từng bước hoàn thiện mô hình tự chủ, mô hình quản trị, phấn đấu 100% các đơn vị thành viên của ĐHQG-HCM sẽ thực hiện tự chủ đại học trước 2025; (2) Đến năm 2025 bắt kịp các trường đại học nghiên cứu hàng đầu khu vực Đông Nam Á ở một số lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu như: Trí tuệ Nhân tạo, Công nghệ Sinh học - Y sinh, Công nghệ Vật liệu tiên tiến...; (3) Đến năm 2030 nằm trong nhóm 100 trường đại học hàng đầu của châu Á; Đến năm 2025, xây dựng khu đô thị ĐHQG-HCM xanh, thân thiện hướng đến phát triển bền vững; đến năm 2030 trở thành khu đô thị xanh, thông minh và thân thiện, là một hạt nhân của Khu đô thị sáng tạo tương tác cao phía Đông TP.HCM

Giám đốc ĐHQG-HCM cũng khẳng định quyết tâm cùng với hệ thống ĐHQG-HCM hoàn thành tốt chiến lược phát triển giai đoạn 2021-2025, đặc biệt là 3 nhiệm vụ trọng tâm đã nêu. Đồng thời, gương mẫu, nỗ lực, phát huy trí tuệ cùng ĐHQG-HCM đóng góp trong việc thực hiện thành công Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; Tiếp tục kế thừa và phát huy những thành quả tốt đẹp mà các thế hệ lãnh đạo, các thầy cô giáo, nghiên cứu sinh, học viên cao học, sinh viên và học sinh ĐHQG-HCM đã xây dựng trong suốt hơn 26 năm qua.

Giám đốc ĐHQG-HCM tin tưởng rằng sự chỉ đạo sát sao của Đảng, Chính phủ, của các bộ, ngành, sự hỗ trợ, hợp tác của các địa phương, doanh nghiệp, các đơn vị, đối tác quốc tế sẽ giúp ông và ĐHQG-HCM hoàn thành các nhiệm vụ được giao ■

Đôi nét về tân Giám đốc ĐHQG-HCM

PGS.TS Vũ Hải Quân, sinh năm 1974, là một trong những thế hệ sinh viên tốt nghiệp đầu tiên của ĐHQG-HCM. Ông Quân nhận bằng cử nhân Công nghệ Thông tin, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG-HCM, năm 1996 và ở lại trường làm công tác giảng dạy và nghiên cứu.

Trong những năm 1999-2001, ông tham gia dự án phát triển hệ thống đào tạo từ xa qua mạng. Kết quả nghiên cứu là hệ thống và chương trình đào tạo từ xa đầu tiên của ĐHQG-HCM được triển khai ở Trung tâm Công nghệ thông tin CITD thuộc ĐHQG-HCM (nay là Trường ĐH

Công nghệ Thông tin, ĐHQG-HCM).

Năm 2001, ông nhận học bổng làm nghiên cứu sinh của Trường ĐH Trento, Italy. Ở đây, ông tham gia nhóm nghiên cứu về trí tuệ nhân tạo với đề tài về dịch tiếng nói đa ngôn ngữ.

Đầu năm 2005, ông bảo vệ thành công luận án tiến sĩ và nhận học bổng nghiên cứu sau tiến sĩ (postdoc) của trường ĐH Leuven, Vương quốc Bỉ.

Trở về nước năm 2007, PGS.TS Vũ Hải Quân tiếp tục công tác giảng dạy và nghiên cứu, đồng thời giữ nhiều chức vụ quan trọng tại Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG-HCM như: Trưởng phòng thí nghiệm Trí tuệ Nhân tạo (AILab), Giám đốc Trung tâm Đào tạo Quốc tế ITEC, Phó Hiệu trưởng nhà trường.

Tháng 10/2017, PGS.TS Vũ Hải Quân được Thủ tướng Chính phủ bổ nhiệm giữ chức vụ Phó Giám đốc ĐHQG-HCM. Hai nhiệm vụ chính của ông trên cương vị Phó Giám đốc ĐHQG-HCM là nâng cao hình ảnh của ĐHQG-HCM đối với khu vực và thế giới, gắn kết, phục vụ cộng đồng.

Tháng 8/2020, PGS.TS Vũ Hải Quân được bầu giữ vị trí Bí thư Đảng ủy ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2020-2025.

PGS.TS Vũ Hải Quân được đào tạo chính quy và có hệ thống ở trong nước và nước ngoài, được rèn luyện và trưởng thành qua nhiều cương vị công tác từ thấp đến cao tại Trường ĐH Khoa học Tự nhiên và tại ĐHQG-HCM. Ông Quân là người tích cực ủng hộ chủ trương đổi mới giáo dục đại học, đóng góp nhiều nội dung cụ thể trong chiến lược xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM; Ông cũng là người có chuyên môn sâu về lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, có năng lực ngoại ngữ tốt, có thể tham gia xây dựng và thực hiện các chính sách về chuyển đổi số và các giải pháp chiến lược liên quan đến cuộc cách mạng lần thứ 4.

Nhóm nghiên cứu của ông tại Phòng thí nghiệm Trí tuệ Nhân tạo đã nhận 2 Giải thưởng Nhân tài Đất Việt năm 2009 và năm 2011 về các ứng dụng liên quan đến nhận dạng và tổng hợp tiếng nói tiếng Việt.

Ngoài ra, PGS.TS Vũ Hải Quân còn là người sáng lập CLB Robotics. Với dự tài trợ của Cơ quan ngoại giao Hoa Kỳ, tính từ 2015 đến nay, đã có hàng ngàn lượt bạn trẻ được đào tạo về lập trình robot, Internet vạn vật. Nhiều bạn đã đạt giải thưởng trong nước và quốc tế.

Năm 2018, PGS.TS Vũ Hải Quân được trao danh hiệu Giáo sư Danh dự của ĐH Công nghệ Auckland (AUT) vì những đóng góp của ông khi còn là Phó hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG-HCM trong việc triển khai chương trình hợp tác với AUT đào tạo ngành Công nghệ thông tin chất lượng cao ngay từ năm 2008.

Ngày 30/1/2021, ông trúng cử vào BCH Trung ương Đảng khóa XIII.

Ngày 10/6/2021, ông trúng cử Đại biểu Quốc hội khóa XV ■

Bảo Khánh

TRƯỞNG BAN KINH TẾ TRUNG ƯƠNG TRẦN TUẤN ANH ĐẾN THĂM, LÀM VIỆC TẠI ĐHQG-HCM

Bài, ảnh: Đức Lộc

Chiều 10/4, tại Nhà Điều hành ĐHQG-HCM, ông Trần Tuấn Anh - Ủy viên Bộ Chính trị, Trưởng Ban Kinh tế Trung ương, đã đến thăm và có buổi làm việc tại ĐHQG-HCM.

Tham dự buổi lễ có Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, ông Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ, Nguyên Giám đốc ĐHQG-HCM; ông Phan Thanh Bình, Nguyên Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội, Nguyên Giám đốc ĐHQG-HCM; cùng Thứ trưởng các Bộ GD&ĐT, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; các vị nguyên là lãnh đạo ĐHQG-HCM, lãnh đạo các trường, đơn vị thành viên trực thuộc và các nhà khoa học tại ĐHQG-HCM.

ĐHQG-HCM khẳng định sức mạnh hệ thống

Tại buổi làm việc, PGS.TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM đã báo cáo những thành tựu nổi bật trong quá trình xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM trong thời gian qua.

PGS.TS Vũ Hải Quân cho biết ĐHQG-HCM là một hệ thống bao gồm 38 đơn vị, trong đó có 7 trường đại học thành viên, 1 viện nghiên cứu khoa học thành viên, 2 khoa trực thuộc, 1 Phân hiệu tại tỉnh Bến Tre và 27 đơn vị trực thuộc là các tổ chức khoa học và công nghệ, thư viện, các tổ chức phục vụ đào tạo, dịch vụ. ĐHQG-HCM hiện có gần 6.100 cán bộ, viên chức, giảng viên, nghiên cứu viên, kỹ sư và người lao động; trong đó, có gần 1.100 tiến sĩ với gần 400 giáo sư, phó giáo sư trên quy mô khoảng hơn 79.000 sinh viên đại học.

“Hiện nay, ĐHQG-HCM đã xây dựng và triển khai kế hoạch chiến lược giai đoạn 2021-2025 hướng đến mục tiêu phát triển hệ thống và hoàn thiện mô hình trên cơ sở tự chủ đại học gắn với trách nhiệm giải trình, đồng thời phấn đấu đến năm 2030 trở thành một trong 100

ĐỒNG CHÍ TRẦN TUẤN ANH
ỦY VIÊN BỘ CHÍNH TRỊ, TRƯỞNG BAN KINH TẾ TRUNG ƯƠNG
ĐẾN THĂM VÀ LÀM VIỆC VỚI ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP.HCM

Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 4 năm 2021

Ông Trần Tuấn Anh phát biểu tại buổi làm việc.

trường đại học hàng đầu của châu Á” - PGS.TS Vũ Hải Quân cho biết.

Đánh giá cao vai trò, kết quả của ĐHQG-HCM trong hơn 26 năm xây dựng và phát triển, Trưởng ban Kinh tế Trung ương nhấn mạnh, ĐHQG-HCM từ chỗ chỉ mang tính kết hợp cơ học giữa các trường đại học đến nay đã hình thành sức mạnh hệ thống, khẳng định được vị thế đại học nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực.

“Là một trong những trung tâm khoa học lớn nhất của cả nước, tiên phong thực hiện thí điểm các mô hình, công nghệ mới trong giáo dục - đào tạo, triển khai mô hình trung tâm xuất sắc và các nhóm nghiên cứu mạnh, ĐHQG-HCM đã khẳng định được sức mạnh hệ thống, xứng đáng là hình mẫu cho các trường đại học trong cả

Trưởng Ban Kinh tế Trung ương cho biết thêm CMCN 4.0 đặt ra yêu cầu phải đổi mới nội dung, chương trình, ngành học của giáo dục đại học; thay đổi và đa dạng môi trường và phương thức học tập, tài liệu, học liệu, phương tiện, thiết bị dạy học cho đến thay đổi về vai trò của người dạy và yêu cầu đối với người học so với giáo dục theo phương thức truyền thống.

“Vì vậy, ĐHQG-HCM cần phân tích, đánh giá thấu đáo về tác động của cuộc CMCN 4.0 đến chiến lược phát triển của ĐHQG-HCM; xu hướng chuyển đổi số trong ngành giáo dục và trong từng cơ sở giáo dục đại học để tiếp tục hoàn thiện các định hướng chiến lược phát triển trong thời gian tới” - Trưởng Ban Kinh tế Trung ương đề nghị.

“ Là một trong những trung tâm khoa học lớn nhất của cả nước, tiên phong thực hiện thí điểm các mô hình, công nghệ mới trong giáo dục - đào tạo, triển khai mô hình trung tâm xuất sắc và các nhóm nghiên cứu mạnh, ĐHQG-HCM đã khẳng định được sức mạnh hệ thống, xứng đáng là hình mẫu cho các trường đại học trong cả nước.

Ông Trần Tuấn Anh

Ủng hộ cơ chế tự chủ đại học

Trao đổi với các lãnh đạo, nhà khoa học các trường thành viên ĐHQG-HCM, ông Trần Tuấn Anh cho biết tự chủ đại học là chủ trương hoàn toàn đúng đắn, việc triển khai trong thời gian qua đã có nhiều kết quả tích cực. Tuy nhiên, hệ thống luật pháp cho tự chủ đại học hiện còn chưa đồng bộ, chưa tạo động lực mạnh mẽ cho các cơ sở giáo dục đại học phát triển.

“Tự chủ đại học là một quá trình, cần sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị. Sắp tới, các cơ quan có thẩm quyền cần ưu tiên sớm hoàn thiện các luật hoặc ban hành các nghị định hướng dẫn để tạo thuận lợi và sự đồng bộ cho việc thực hiện tự chủ đại học” - Trưởng Ban Kinh tế Trung ương đề nghị.

Báo cáo về hợp tác giữa Ban Kinh tế Trung ương và

ĐHQG-HCM, Giám đốc ĐHQG-HCM khẳng định hai bên đã có sự phối hợp chặt chẽ, tích cực, chủ động để xuất nghiên cứu, triển khai thực hiện những nhiệm vụ phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và thế mạnh của hai bên, nhất là những vấn đề trong lĩnh vực kinh tế, kinh doanh, luật, công nghệ vật liệu, chuyển đổi số...

Nhằm tạo điều kiện để ĐHQG-HCM phát huy vai trò nòng cốt, ĐHQG-HCM đã kiến nghị với Trưởng Ban Kinh tế Trung ương 3 vấn đề: (1) Đề xuất Ban Kinh tế Trung ương tạo điều kiện thuận lợi để ĐHQG-HCM được tiếp tục hợp tác chặt chẽ, sâu rộng trong nghiên cứu, cung cấp luận cứ khoa học để xây dựng các định hướng, chủ trương, chính sách, chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của đất nước; (2) Tăng cường trao đổi định kỳ, thường xuyên nhằm tập trung thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ theo 5 nhóm nội dung đã ký kết hợp tác; (3) ĐHQG-HCM đăng ký nhận nhiệm vụ tham gia nghiên cứu, cụ thể hóa, thể chế hóa các nội dung Nghị quyết Đại hội XIII thành luật pháp, cơ chế, chính sách để sớm thực thi trong đời sống.

“Với thế mạnh của một hệ thống đại học đa ngành, đa lĩnh vực chất lượng cao cùng đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học hùng hậu, ĐHQG-HCM mong muốn được tiếp tục đồng hành, thực hiện những nhiệm vụ Ban Kinh tế Trung ương giao để cùng góp phần thúc đẩy, phát triển đất nước, hoàn thành sứ mạng đại học quốc gia của đất nước đã được giao” - Giám đốc ĐHQG-HCM kiến nghị.

“ Với thế mạnh của một hệ thống đại học đa ngành, đa lĩnh vực chất lượng cao cùng đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học hùng hậu, ĐHQG-HCM mong muốn được tiếp tục đồng hành, thực hiện những nhiệm vụ Ban Kinh tế Trung ương giao để cùng góp phần thúc đẩy, phát triển đất nước, hoàn thành sứ mạng đại học quốc gia của đất nước đã được giao. ”

PGS.TS Vũ Hải Quân

Về các kiến nghị, đề xuất của ĐHQG-HCM, Trưởng ban Kinh tế Trung ương Trần Tuấn Anh đã chỉ đạo Ban Kinh tế Trung ương và các cơ quan liên quan tổng hợp, nhất là những vấn đề về thể chế, luật pháp liên quan tới quản lý nhà nước về lĩnh vực giáo dục, đào tạo, trên cơ sở đó tổ chức những chương trình làm việc chuyên sâu, nhằm tháo gỡ những nút thắt cho ngành giáo dục đào tạo, phát triển nguồn nhân lực để phục vụ cho công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Trước đó, đoàn công tác đã đi tham quan Viện Công nghệ Nano, Viện Tế bào gốc, Trung tâm INOMAR, Trường ĐH Quốc Tế và trồng cây lưu niệm tại khuôn viên Nhà Điều hành ĐHQG-HCM ■

Ông Trần Tuấn Anh trao đổi với PGS.TS Vũ Hải Quân và PGS.TS Phạm Văn Phúc tại Viện Tế bào gốc.

HÀNG CHỤC NGÀN THÍ SINH THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC RA SAO?

Kỳ thi Đánh giá năng lực (ĐGNL) đợt 1 vào sáng 28/3 diễn ra đồng loạt tại 21 cụm thi với 65 địa điểm thi ở bảy địa phương, gồm TP.HCM, Bến Tre, An Giang, Nha Trang (Khánh Hòa), Đà Nẵng và hai điểm thi mới so với mọi năm là Bạc Liêu và Buôn Ma Thuột (Đắk Lắk). Đây là năm thứ tư ĐHQG-HCM tổ chức Kỳ thi ĐGNL và cũng là đợt thi thu hút đông thí sinh nhất từ trước tới nay với gần 70.000 thí sinh tham gia. Thống kê cho thấy có 97,94% thí sinh dự thi so với số lượng đăng ký trước đó. Đây là tỷ lệ dự thi cao nhất từ trước tới nay.

Ở đợt 1, khoảng 74.000 thí sinh đăng ký dự thi, trong đó gần 70.000 thí sinh hoàn tất hồ sơ để đủ điều kiện dự thi. Trong bảy địa phương có tổ chức cụm thi, TP.HCM là nơi có đông thí sinh nhất với khoảng 50.000 thí sinh đăng ký dự thi, 14 cụm thi, 35 điểm thi, tổng số phòng thi gần 1.500. ĐHQG-HCM huy động gần 6.000 nhân sự để phục vụ công tác tổ chức thi.

TS Nguyễn Quốc Chính - Giám đốc Trung tâm Khảo thí và Đánh giá Chất lượng đào tạo ĐHQG-HCM, cho biết kỳ thi được ĐHQG-HCM tổ chức an toàn và hiệu quả với các biện pháp, phương án phòng chống dịch bệnh COVID-19 tối ưu nhất. Theo đó, trước khi kỳ thi diễn ra, tất cả thí sinh phải khai báo trực tuyến các thông tin về tình hình sức khỏe, lịch sử di chuyển, tiếp xúc theo quy định trên trang thông tin điện tử của Kỳ thi ĐGNL và được khuyến khích cài đặt ứng dụng Bluezone. Bên cạnh đó, ĐHQG-HCM đã tổ chức đo thân nhiệt tại điểm thi và yêu cầu thí sinh sát khuẩn,

đeo khẩu trang trong quá trình dự thi. Điều này áp dụng tương tự cho nhân sự làm công tác tổ chức thi. Ngoài ra, hàng trăm tình nguyện viên là sinh viên các trường thành viên ĐHQG-HCM đã tham gia hỗ trợ thí sinh tham dự thi. Các cơ sở y tế tại địa phương có điểm thi ĐGNL đều cùng tham gia hỗ trợ và xử lý các trường hợp y tế đột xuất khi kỳ thi diễn ra.

“Các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19 trong tình hình mới được ĐHQG-HCM triển khai nghiêm ngặt tại các điểm thi ở TP.HCM, Bến Tre, An Giang, Bạc Liêu, Nha Trang, Đà Nẵng và Buôn Ma Thuột. Mục tiêu cao nhất là đảm bảo an toàn cho thí sinh và nhân sự làm công tác tổ chức kỳ thi” - TS Nguyễn Quốc Chính nhấn mạnh.

TS Nguyễn Quốc Chính cũng cho biết, đề thi năm nay vẫn ổn định như mọi năm, cấu trúc và độ phân hóa không thay đổi. Ông nói: “Đây là đề thi ĐGNL nên nội dung đề cung cấp rất nhiều thông tin, thí sinh không cần nhớ quá nhiều, mà quan trọng là thí sinh biết dựa

vào những thông tin để cung cấp để giải quyết vấn đề. Riêng với một vài câu hỏi về hiểu và nhớ, để sẽ không ra những nội dung mà các thí sinh đã được giảm tải do điều kiện dịch bệnh”.

Kết quả thi ĐGNL đợt 1 được công bố vào ngày 5/4.

Ở đợt 2, ĐHQG-HCM mở cổng đăng ký dự thi từ ngày 4/5 đến 15/6. Thí sinh có thể dự thi một hoặc cả hai đợt thi, kết quả đợt thi nào cao nhất sẽ được dùng làm căn cứ xét tuyển vào các trường thành viên, đơn vị của ĐHQG-HCM.

Để xét tuyển vào các đơn vị thuộc ĐHQG-HCM, thí sinh sẽ đăng ký xét tuyển online qua hệ thống của kỳ thi. Mỗi thí sinh được đăng ký 03 nguyện vọng vào 01 đơn vị của ĐHQG-HCM và không giới hạn số lượng đơn vị. Các nguyện vọng được xếp theo thứ tự ưu tiên từ trên xuống dưới. Thí sinh đã trúng tuyển nguyện vọng cao sẽ không được xét các nguyện vọng thấp hơn nữa. Được biết, năm nay có hơn 70 trường ĐH, CĐ trong cả nước đăng ký được sử dụng kết quả kỳ thi ĐGNL của ĐHQG để tuyển sinh cho đơn vị ■

THÍ SINH, PHỤ HUYNH NÓI GÌ VỀ KỲ THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC ĐỢT 1?

Đôi bạn Hồng Diệp và Hồng Hân đều tự tin làm được 70% đề thi.

Tại điểm thi Trường ĐH Sài Gòn, chú Phạm Minh Soái (Quận 2) đưa con đi thi từ rất sớm và ở lại điểm thi để chờ con. Chú chia sẻ: “Kỳ thi ĐGNL của ĐHQG-HCM tổ chức rất tốt, đây là cơ hội để con tôi thử sức, cọ xát và tìm kiếm những cơ hội tốt hơn. Ngay khi con tôi bày tỏ ý muốn dự thi kỳ thi này, tôi đã rất vui mừng và đồng ý. Tôi luôn ở bên cạnh để động viên, khuyến khích tinh thần con và trở thành hậu phương vững chắc để con an tâm dự thi”.

Gác lại công việc bận rộn ở quê nhà, vợ chồng chú Nguyễn Thành Phương (Rạch Giá, Kiên Giang) đưa con lên TP.HCM dự thi. Chú Thành Phương nói: “Từ năm lớp 12 nhà trường đã phổ biến cho tất cả học sinh

biết về kỳ thi ĐGNL của ĐHQG-HCM. Khi cháu muốn tham gia kỳ thi này tôi ủng hộ hết mình. Tham gia kỳ thi ĐGNL lần này tôi muốn cháu có được sự trải nghiệm cho bản thân”.

Cô Vũ Thị Dung (Đồng Nai) chia sẻ, cô biết đến kỳ thi ĐGNL nhờ sự tư vấn của một cháu từng thi kỳ thi này. Cô nói: “Năm ngoái, tôi thấy điểm kỳ thi THPT quốc gia rất cao, tỷ lệ chọi cũng rất cao, thời gian chờ đợi kết quả cũng khá lâu. Tôi cảm thấy rất hồi hộp khi phải cân nhắc rất kỹ để đưa ra quyết định trước kỳ thi THPT. Trong khi đó, kỳ thi ĐGNL nhanh hơn với kiến thức mang tính tổng thể, đòi hỏi sự tư duy cao của học sinh. Theo tôi, để thi đậu vào trường đại học mình thích

thì có nhiều cách khác nhau, trong đó có kỳ thi ĐGNL”.

Đưa em đi thi ĐGNL từ khá sớm, Võ Hoàng Giang, sinh viên Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM, cho biết: “Năm mình thi ĐH, mình không nắm bắt kịp thông tin nên đã bỏ lỡ kỳ thi ĐGNL. Nên năm nay mình đã động viên em mình đăng ký kỳ thi này, để không bỏ lỡ một cánh cửa vào đại học. Mình cảm thấy đề thi ĐGNL rất khách quan, toàn diện và đặc biệt các thí sinh phải chuẩn bị kiến thức tích lũy từ lâu, chứ không thể học ôn cấp tốc được. Do đó, mình tin rằng kết quả của kỳ thi này đánh giá đúng năng lực của các thí sinh”.

Phần lớn các thí sinh khi được hỏi về bài thi ĐGNL đều cho rằng đề thi không buộc thí sinh phải ghi nhớ kiến thức, nhiều câu hỏi hay, đòi hỏi khả năng suy luận. Thí sinh Nguyễn Ngọc Yến Nhi đến từ Trường chuyên Nguyễn Bình Khiêm (Vĩnh Long) vui vẻ chia sẻ: “Em tự tin mỗi thứ một ít, và mong là các bạn sẽ thi được kết quả tốt”.

Bạn Thiên Trúc, cùng trường với Yến Nhi cũng chia sẻ: “Em tự tin hơn ở các môn xã hội, em cũng có nguyện vọng vào ngành Báo chí của Trường ĐH KHXH&NV”.

Thí sinh Lê Đình Minh Trí - Trường THPT An Dương Vương (Tân Phú) cho rằng: “Em khá hài lòng với bài thi của mình với mức điểm tự đánh giá là khoảng 900 điểm”. Bạn đánh giá đề thi vừa sức, có tính phân hoá và vận dụng cao, có thể đánh giá tổng quát năng lực hiểu biết, khả năng tư duy của học sinh cũng như nên trở thành xu hướng cho việc xét tuyển vào đại học. Ngành Logistic của Trường ĐH Bách Khoa, ĐHQG-HCM là mục tiêu bạn hướng đến khi đến với kì thi ĐGNL lần này.

Đôi bạn Hồng Điệp và Hồng Hân là học sinh của trường THPT Bình Hưng Hoà cùng có nguyện vọng vào

Cô Lưu Kim Ánh cho biết đã bắt xe từ Hậu Giang đưa con lên TP.HCM tham gia kì thi trong đêm. Cô hy vọng con của mình sẽ được xét tuyển vào ĐHQG-HCM.

ngành Du lịch của Trường ĐH KHXH&NV, ĐHQG-HCM. Hai bạn tự tin làm được 70% đề. “Em thấy đề khó ở phần toán và lý, còn các câu hỏi ở phần xã hội khá hay, em tự tin làm tốt phần này” - Hồng Hân nói.

Thấy thí sinh đến ĐHQG-HCM dự thi, Bình Thắng - sinh viên Trường ĐH KHTN nhớ lại hình ảnh của mình 2 năm trước và chia sẻ: “Ngày 31/3/2019 em dự thi tại Trường ĐH Công nghệ Thông tin ĐHQG HCM. Em đến sớm vào chiều thứ 7 và ở tại KTX Khu B. Thế là được trải nghiệm cuộc sống ở Khu đô thị ĐHQG-HCM và thích ‘làng’ từ đây. Em còn nhớ, năm đó em thi tại phòng E.501 UIT. Em thấy cách bố trí phòng học và hình thức thi rất khác với THPT. Bộ đề thi ĐGNL làm em ‘ghiền’ vì phân bổ nhiều khía cạnh của kiến thức mình học và kiến thức thực tế”. Thắng cho biết em thích nhất phần toán logic và dành hết quỹ thời gian cuối để suy nghĩ hết các câu toán logic cuối. Trong kỳ thi năm nay, Bình Thắng trở thành tình nguyện viên, hỗ trợ cho thí sinh tham gia thi. Thắng nói: “Em rất thích và nhìn thấy được hình ảnh của mình trong đó. Chúc các thí sinh năm nay trúng tuyển vào trường mình mong ước, như em trước đây”.

Sau lần đầu tổ chức vào năm 2018, kỳ thi ĐGNL của ĐHQG-HCM đã nhận được nhiều phản hồi tích cực và sự tin tưởng của xã hội. Ngoài các trường đại học thành viên, từ 24 trường ĐH, CĐ ngoài hệ thống ĐHQG-HCM sử dụng kết quả kỳ thi này để tuyển sinh đến năm 2021 đã tăng lên hơn 70 trường. Đặc biệt, chỉ tiêu tuyển sinh bằng kết quả kỳ thi ĐGNL năm 2021 của các trường thành viên ĐHQG-HCM đều tăng lên. Trong đó, Trường ĐH KHXH&NV chiếm tới 50%, Trường ĐH Bách Khoa tối đa 70% ■

Chú Phạm Minh Soái chia sẻ: “Kỳ thi ĐGNL của ĐHQG-HCM tổ chức rất tốt, đây là cơ hội để con tôi thử sức, cọ xát và tìm kiếm những cơ hội tốt hơn”.

ĐHQG-HCM ĐÀO TẠO TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀ CÔNG NGHỆ ROBOT

Đức Lộc

Ngày 22/4, ĐHQG-HCM chính thức ra mắt Trung tâm đào tạo trí tuệ nhân tạo và công nghệ Robot (AIC). AIC có tổng diện tích 3.000m², với công suất đào tạo khoảng 42.000 học sinh, sinh viên mỗi năm.

Đây là chương trình tiên phong triển khai trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, tạo điều kiện để các trường, phụ huynh, học sinh trải nghiệm.

Hình thành hệ sinh thái AI

Theo TS Trương Minh Huy Vũ - Giám đốc Khu công nghệ Phần mềm ĐHQG-HCM (ITP), trong những năm gần đây cùng với sự bùng nổ thông tin và sự phát triển vượt bậc khả năng lưu trữ, tính toán của các thiết bị điện tử, ngành khoa học nghiên cứu - ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) đang được các nước trên thế giới chú trọng, bao gồm cả Việt Nam.

“AI mang đến tiềm năng to lớn của nó trong việc đẩy mạnh sự tăng trưởng kinh tế - xã hội. AI đang trở thành chiến lược toàn cầu trong xu thế của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Các cường quốc như Mỹ, Nga, Đức, Trung Quốc

đã chi hàng tỷ USD để đầu tư phát triển lĩnh vực này. Song song với việc chạy đua phát triển công nghệ AI tại các nước, giáo dục AI cũng đã dần trở thành xu hướng toàn cầu. Việt Nam nói chung và TP.HCM nói riêng đặt ra mục tiêu hình thành hệ sinh thái AI, mà trong đó hệ sinh thái giáo dục AI là một thành tố quan trọng, giúp cung cấp nguồn nhân lực trình độ cao về AI, góp phần đẩy nhanh sự phát triển AI của đất nước và đảm bảo sự phát triển bền vững” - TS Vũ phân tích.

“Việt Nam nói chung và TP.HCM nói riêng đặt ra mục tiêu hình thành hệ sinh thái AI, mà trong đó hệ sinh thái giáo dục AI là một thành tố quan trọng, giúp cung cấp nguồn nhân lực trình độ cao về AI, góp phần đẩy nhanh sự phát triển AI của đất nước và đảm bảo sự phát triển bền vững”

TS Trương Minh Huy Vũ

Các đại biểu cắt băng khánh thành trung tâm AIC.
Ảnh: Đức Lộc

Cũng theo Giám đốc ITP, trong thời gian qua AIC đã nghiên cứu, tìm hiểu các chương trình giáo dục AI tiên tiến trên thế giới, tiến hành chọn lọc theo các tiêu chuẩn nghiêm ngặt và cuối cùng AIC quyết định mua bản quyền bộ giáo trình AI Future Intelligent Manufacture của công ty UBtech Education USA để đưa về Việt Nam.

Chương trình giảng dạy tại AIC trước đó đã được triển khai ở tại nhiều nước trên thế giới (Mỹ, Úc, Trung Quốc, Hàn Quốc...), được cập nhật thường xuyên để tránh lỗi thời. Chương trình được đặt trong hệ sinh thái hoàn thiện, lộ trình học tập và mục tiêu đầu ra được thiết kế rõ ràng, độ phủ của chương trình rộng, từ lớp 1 đến lớp 12 hoặc từ mầm non 4 tuổi đến đại học và sau đại học.

Lan tỏa kiến thức AI

Hiện tại, chương trình của AIC gồm các hoạt động như: chương trình AI-Robotics và các khóa học hè cho học sinh, sinh viên; khóa đào tạo giáo viên AI-Robotics từ cơ bản đến nâng cao; tổ chức các hội thảo về AI-Robotics cho cộng đồng và doanh nghiệp.

Ngoài ra, AIC còn có không gian trải nghiệm, giới thiệu, trưng bày các giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo của các tập đoàn, doanh nghiệp trong và ngoài nước, các sản phẩm khoa học về AI của sinh viên các trường đại học. AIC cũng chú trọng chi phí trang bị giáo cụ không quá cao, đảm bảo tính hợp lý để nhiều trường có thể trang bị được.

Chia sẻ về giai đoạn này, TS Trương Minh Huy Vũ cho biết AIC sẽ là đơn vị tiên phong triển khai, tạo điều kiện để các trường, phụ huynh, học sinh trải nghiệm

Trải nghiệm robot tại AIC. Ảnh: AIC

chương trình. Đồng thời, AIC cũng hỗ trợ chuyên môn cũng như kiểm soát chất lượng khi các trường có mong muốn đem chương trình về áp dụng.

Theo PGS.TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM, ĐHQG-HCM hiện nay đang tham gia đào tạo, nghiên cứu về trí tuệ nhân tạo cả ở chiều sâu và chiều rộng. Trong đó, về chiều sâu, ĐHQG-HCM đang chuẩn bị thành lập Viện nghiên cứu trí tuệ nhân tạo; đồng thời đảm nhận nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trình độ quốc tế, trong đó chủ trì nhiều đề án thành phần về công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo...

“Cùng với đó, ĐHQG-HCM cũng chú trọng tới các chương trình về chiều rộng như triển khai Chương trình đào tạo trí tuệ nhân tạo và công nghệ Robot, nhằm lan tỏa kiến thức về AI nhiều hơn tới cộng đồng, đặc biệt là trong học sinh, sinh viên; qua đó khơi gợi, truyền đam mê nghiên cứu khoa học tới các em, phát hiện và bồi dưỡng nhân tố mới trong lĩnh vực nghiên cứu AI” - Giám đốc ĐHQG-HCM cho biết ■

Sẽ thành lập thêm 10 trung tâm AI trên cả nước

AIC được Tập đoàn Liên Thái Bình Dương (IPPG) đầu tư hơn 32 tỷ đồng, nằm trong gói tài trợ 320 tỷ đồng của IPPG dành cho ĐHQG-HCM và Trường ĐH Đà Lạt để thành lập trường đào tạo CEO và phát triển giáo dục AI.

Dự kiến, từ nay đến năm 2025, IPPG sẽ phối hợp với các trường đại học, cơ sở giáo dục để thành lập thêm 10 trung tâm AI và triển khai 1.800 AI Lab tại các trường học, cơ sở giáo dục trong cả nước, với mục tiêu đào tạo AI cho hơn 2,5 triệu học viên mỗi năm ■

Các đại biểu thảo luận bàn tròn tại hội thảo.

Ngành công nghiệp vật liệu tại Việt Nam: NHIỀU TIỀM NĂNG NHƯNG THIẾU NGUỒN LỰC

Bài, ảnh: Lê Chung

Sáng 10/4 tại TP.HCM, Ban Kinh tế Trung ương, Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM đồng chủ trì Hội thảo quốc tế “Phát triển nguồn nhân lực ngành công nghiệp vật liệu đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045”.

Tham dự hội thảo có ông Trần Tuấn Anh - Ủy viên Bộ Chính trị, Trưởng Ban Kinh tế Trung ương, ông Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ KH&CN cùng các Thứ trưởng Bộ GD&ĐT, Bộ LĐ-TB&XH, Bộ Công Thương, đại diện lãnh đạo một số bộ, ngành, địa phương và gần 400 đại biểu trong và ngoài nước.

Kết quả chưa tương xứng với tiềm năng

PGS.TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM, cho biết những năm qua ĐHQG-HCM đã tiên phong trong việc triển khai thí điểm đào tạo và nghiên cứu trong lĩnh vực khoa học vật liệu (KHVL). Quy mô đào tạo ngành KHVL bậc đại học khoảng 400 sinh viên, sau đại học khoảng gần 100 học viên cao học, nghiên cứu sinh mỗi năm, chủ yếu tại Trường ĐH Bách Khoa và Trường ĐH Khoa học Tự nhiên.

Về nghiên cứu khoa học, ĐHQG-HCM đã phối hợp với ĐH UCLA, ĐH Berkeley của Hoa Kỳ và các viện nghiên cứu, các trường đại học hàng đầu của

Pháp tiên phong thành lập Trung tâm Nghiên cứu Vật liệu Cấu trúc Nano và Phân tử và Viện Công nghệ Nano thuộc ĐHQG-HCM. Trong những năm qua, ĐHQG-HCM đã đạt nhiều kết quả tốt trong đào tạo và nghiên cứu về vật liệu tiên tiến, số lượng công bố khoa học hằng năm có xu hướng ngày càng tăng, hiện đạt khoảng 250 bài báo/năm.

Đánh giá cao những đóng góp về nguồn nhân lực chất lượng cao của ĐHQG-HCM cho ngành công nghiệp vật liệu (CNVL), tuy nhiên ông Trần Tuấn Anh - Ủy viên Bộ Chính trị, Trưởng Ban Kinh tế Trung ương, cho rằng ở quy mô trên cả nước nguồn nhân lực trong lĩnh vực này còn thiếu và yếu.

“Hiện nay, đào tạo nguồn nhân lực chưa gắn kết chặt chẽ với phát triển khoa học và công nghệ. Cơ chế, chính sách cho phát triển nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực trong ngành CNVL nói riêng còn nhiều bất cập” - Trưởng Ban Kinh tế Trung ương nhấn mạnh.

Theo ông Trần Tuấn Anh, tuy thời gian qua Việt

Ông Trần Tuấn Anh phát biểu tại hội thảo.

Nam đã đạt nhiều kết quả quan trọng trong ngành CNVL nhưng lĩnh vực này vẫn chưa phát triển tương xứng với tiềm năng, mong muốn và yêu cầu đặt ra.

Cụ thể, nguyên vật liệu trong nước vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu của nhiều ngành, lĩnh vực sản xuất quan trọng, dẫn đến phụ thuộc nguyên vật liệu nhập khẩu. Điều này ảnh hưởng năng lực tự chủ, tự cường của nền kinh tế. Sức cạnh tranh của nhiều ngành vật liệu còn hạn chế cả về trình độ công nghệ, năng lực sản xuất, chất lượng và chi phí.

Đồng tình với quan điểm trên, ông Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ KH&CN nhận định: “Tại Việt Nam, nhu cầu vật liệu cho sản xuất phát triển kinh tế - xã hội ngày càng tăng cao. Trong khi đó, quy mô sản xuất vật liệu tại nước ta còn nhỏ, năng suất sản xuất và chất lượng sản phẩm còn nhiều hạn chế. Do đó, phát triển ngành CNVL càng là một đòi hỏi tất yếu để đẩy nhanh tiến trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Việc phát triển nguồn nhân lực ngành CNVL có vai trò quyết định sự thành công trong việc phát triển ngành”.

Trở ngại về nguồn lực

PGS.TS Phan Bách Thắng - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Vật liệu cấu trúc nano và phân tử ĐHQG-HCM (INOMAR) đại diện nhóm nghiên cứu của ĐHQG-HCM trình bày báo cáo “Hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học phục vụ cho phát triển ngành CNVL tại ĐHQG-HCM”. Theo số liệu điều tra năm 2017, Việt Nam có 687 tổ chức nghiên cứu và phát triển (NC&PT) với các quy mô khác nhau, trong đó có các tổ chức NC&PT hoạt động trong lĩnh vực CNVL, tập trung chủ yếu tại Hà Nội (48,89%) và TP.HCM (19,07%).

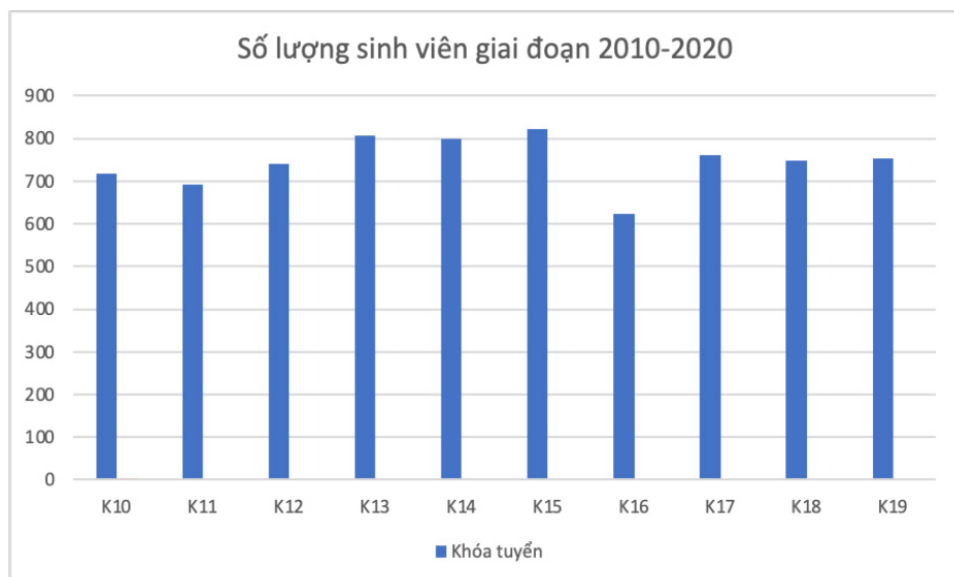
Cả nước có khoảng 172.683 người tham gia hoạt động NC&PT, chủ yếu hoạt động trong các tổ chức giáo dục đại học (51,24%), trong các tổ chức NC&PT là 19,80%, trong khối các doanh nghiệp là 15,17%, còn lại hoạt động trong các tổ chức khác.

Ông Dương Anh Đức - Phó Chủ tịch UBND TP.HCM cho biết thành phố rất coi trọng các đại học và trung tâm nghiên cứu trên địa bàn, nhất là ĐHQG-HCM. TP.HCM tin tưởng giao ĐHQG-HCM chủ trì phần lớn các công tác liên quan nghiên cứu khoa học. Ông nhận định để TP.HCM phát triển thì phải không ngừng cải tiến nền tảng công nghệ, đặc biệt là công nghệ cao. Nhu cầu này đòi hỏi ngành CNVL cũng phải phát triển theo.

Theo báo cáo của ĐHQG-HCM, hằng năm, số lượng sinh viên đầu vào của ngành CNVL tại ĐHQG-HCM khoảng 800 sinh viên, thạc sĩ khoảng 25-40 học viên và chương trình tiến sĩ là 8-10 nghiên cứu sinh. So với nhu cầu nguồn nhân lực về ngành CNVL ở khu vực phía Nam thì quy mô đào tạo hiện nay ở các trường thành viên ĐHQG-HCM vẫn còn khá ít. Lý do là gặp khó khăn trong tuyển sinh đầu vào xuất phát từ sự cạnh tranh rất mạnh của các nhóm ngành như công nghệ thông tin, điện tử...

Thống kê số lượng sinh viên nhập học ngành KHVLT tại ĐHQG-HCM giai đoạn 2010-2020.

Nguồn: Báo cáo “Hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học phục vụ cho phát triển ngành CNVL tại ĐHQG-HCM”

Mặt khác, đầu tư trang thiết bị phục vụ việc giảng dạy và nghiên cứu trong lĩnh vực CNVL vẫn còn hạn chế, nguồn thu nhập của cán bộ giảng dạy còn khá thấp so với mặt bằng chung của các trường đại học ở TP.HCM. Các đơn vị đào tạo chưa sở hữu hay làm chủ được nhiều công nghệ nguồn, công nghệ cốt lõi thuộc lĩnh vực CNVL mà hiện nay mới chỉ dừng lại ở mức độ làm chủ được một vài công đoạn, một số quá trình hoặc một số yếu tố công nghệ cao mang tính chuyên ngành.

Theo nhận xét của bà Nguyễn Thu Thủy - Vụ trưởng Vụ Giáo dục Đại học, Bộ GD&ĐT, năng lực nội tại của nhóm ngành vật liệu rất tốt, đặc biệt là ở bậc sau đại học. Tỷ lệ giảng viên trình độ tiến sĩ cao, xuất bản quốc tế chỉ xếp sau lĩnh vực công nghệ thông tin và vật lý thiên văn. Tuy nhiên, trong số 1,7 triệu học viên cao học trên toàn quốc, chỉ có khoảng hơn 4.000 người thuộc lĩnh vực vật liệu.

Bà Nguyễn Thu Thủy đánh giá đây là một ngành tương đối khó và không hấp dẫn người học, vì vậy nên triển khai “đặt hàng” nguồn nhân lực. Bà đề xuất chính phủ cần xây dựng những chính sách đặc thù cho ngành CNVL. Ngoài ra, cả 3 phía chính phủ, nhà trường và doanh nghiệp cần phối hợp với nhau.

Theo bà, thời gian tới nhà nước cần đẩy mạnh chủ trương hệ thống hoá tự chủ đại học để góp phần tạo cơ hội nâng cao chất lượng đào tạo nhân lực phục vụ ngành CNVL tại Việt Nam. Hơn hết, Nhà nước cần xây dựng, triển khai những chính sách đặc thù cho ngành CNVL. Ngoài ra, các cơ sở đào tạo nhân lực ngành CNVL cần chuẩn hoá chương trình đào tạo nhằm đảm bảo chất lượng đầu ra tương xứng với khu vực.

Ông Nguyễn Ngọc Thành - Phó Cục trưởng Cục Công nghiệp, Bộ Công Thương, nêu ví dụ rằng trữ lượng đất hiếm ở Việt Nam xếp thứ 2 trên thế giới, tuy nhiên “hiếm nhưng chưa quý”. Đó là do nước ta chưa triển khai được khai thác vì thiếu chuyển giao công nghệ. Theo ông, cần thúc đẩy các chính sách nhằm khuyến khích các doanh nghiệp tham gia mạnh mẽ vào quá trình chuyển giao công nghệ cho ngành vật liệu.

Ông Nguyễn Đình Hậu - Vụ trưởng Vụ KH&CN các ngành kinh tế - kỹ thuật, Bộ KH&CN, đề cập

một khó khăn khác là nguồn tài chính. Theo ông, Việt Nam cần chi thêm tài chính cho nghiên cứu khoa học công nghệ trong lĩnh vực vật liệu.

Như vậy, hiện nay ngành CNVL ở Việt Nam đang gặp khó khăn về 3 nguồn lực: nhân lực, vật lực và tài lực.

Kiến nghị của ĐHQG-HCM

Nhận thức được những khó khăn, thách thức trong ngành CNVL nói chung và việc phát triển nguồn nhân lực nói riêng, PGS.TS Phan Bách Thắng trình bày một số khuyến nghị đối với Việt Nam trong giai đoạn 2021-2030. Để đáp ứng yêu cầu không ngừng tăng lên về các giải pháp vật liệu phù hợp, điều quan trọng mà nước ta cần làm không chỉ là tối ưu hoá hiệu quả mà còn phải tăng tính linh hoạt.

Ngoài ra, theo xu hướng phát triển của các công nghệ hệ thống, nghiên cứu liên ngành sẽ là chìa khoá cho Việt Nam trong lĩnh vực nghiên cứu về khoa học và kỹ thuật vật liệu. Về mặt này, Việt Nam cần có sự hợp tác chặt chẽ giữa các nhà nghiên cứu quy trình công nghệ, kỹ sư sản xuất, thiết kế sản phẩm, phát triển sản phẩm, kỹ thuật viên đo lường... với tất cả ngành tương tác với nhau trong chuỗi vật liệu - sản phẩm.

PGS.TS Phan Bách Thắng đề xuất trong giai đoạn 2021-2030, Nhà nước cần xây dựng chính sách đầu tư tập trung cho các nghiên cứu và phát triển chính về công nghệ nano và vật liệu - đang là xu thế nghiên cứu và phát triển của toàn cầu, cụ thể trong 6 lĩnh vực tương ứng: môi trường và năng lượng, khoa học đời sống và chăm sóc sức khoẻ, công nghệ thông tin và điện tử, xây dựng cơ sở hạ tầng, thiết kế và kiểm soát chức năng, khoa học và công nghệ cơ bản chung cho công nghệ và vật liệu nano.

PGS.TS Phan Bách Thắng cũng kiến nghị Nhà nước cần có chương trình cụ thể về chính sách hỗ trợ điều kiện làm việc, chế độ đãi ngộ... để đón nhân tài về nước. Bên cạnh đó, nước ta nên có sự thay đổi quy chế đào tạo sau đại học theo hướng hỗ trợ, thu hút người học giỏi tham gia các chương trình trong nước: điều kiện đầu vào/tốt nghiệp, điều kiện thực hiện nghiên cứu, đãi ngộ tương xứng... ■

ĐHQG-HCM HƯỚNG ĐẾN XÂY DỰNG, PHÁT TRIỂN KH&CN BỀN VỮNG

Minh Châu

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ ĐHQG-HCM lần VI, nhiệm kỳ 2021-2025, đã xác định mục tiêu “Đến năm 2025 bắt kịp các trường đại học nghiên cứu hàng đầu khu vực Đông Nam Á ở một số lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu; đến năm 2030 nằm trong nhóm 100 trường đại học hàng đầu của châu Á”. Vì vậy, xây dựng và phát triển KH&CN là một trong những nhiệm vụ then chốt, được ĐHQG-HCM đặc biệt chú trọng. Ngay từ những tháng đầu năm 2021, ĐHQG-HCM đã ký kết hợp tác với Bộ Khoa học & Công nghệ và Tập đoàn Hưng Thịnh nhằm thúc đẩy, tạo điều kiện để phát triển lĩnh vực này ở ĐHQG-HCM, góp phần xây dựng và phát triển KH&CN của đất nước.

Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM ký kết hợp tác

Sáng 10/4 tại TP.HCM, Thứ trưởng Bộ KH&CN Bùi Thế Duy và PGS.TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM đã ký kết văn bản hợp tác giữa Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM. Cụ thể, hai bên sẽ hợp tác trong chương trình Phối hợp công tác hoạt động KH&CN giai đoạn 2021 - 2025.

Chứng kiến lễ ký kết có ông Trần Tuấn Anh - Ủy viên Bộ Chính trị, Trưởng Ban Kinh tế Trung ương, ông Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ KH&CN, ông Hoàng Minh Sơn - Thứ trưởng Bộ GD&ĐT, ông Lê Tấn Dũng - Thứ trưởng Bộ Lao động - Thương binh

và Xã hội, ông Đỗ Thắng Hải - Thứ trưởng Bộ Công Thương, ông Dương Anh Đức - Phó Chủ tịch UBND TP.HCM cùng đại diện lãnh đạo một số bộ, ngành, địa phương.

Chương trình hợp tác đặt ra 2 mục tiêu, đó là tăng cường sự phối hợp giữa Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM để thực hiện thành công các mục tiêu, nhiệm vụ của “Chiến lược phát triển khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo giai đoạn 2021 - 2030” và góp phần phát triển ĐHQG-HCM trở thành đại học nghiên cứu hàng đầu trong khu vực và thế giới.

Thỏa thuận hợp tác bao gồm 7 nội dung lớn. Theo

Thứ trưởng Bộ KH&CN Bùi Thế Duy và PGS.TS Vũ Hải Quân ký kết hợp tác giữa Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM. Ảnh: Lê Chung

đó, hai bên sẽ phối hợp triển khai các nhiệm vụ được phân công tại các Chương trình phát triển khoa học cơ bản trong lĩnh vực Toán học, Vật lý, Hóa học, Khoa học Sự sống, Khoa học Trái đất và Khoa học biển đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt theo thể mạnh của ĐHQG-HCM, đồng thời gắn với hình thành các nhóm nghiên cứu mạnh.

Bộ KH&CN và ĐHQG-HCM sẽ phối hợp đẩy mạnh nghiên cứu trong lĩnh vực Khoa học Xã hội, Nhân văn phục vụ trực tiếp cho phát triển kinh tế - xã hội vùng, địa phương; phối hợp xây dựng cơ chế chính sách phục vụ triển khai hiệu quả các hoạt động nghiên cứu đổi mới sáng tạo, ứng dụng chuyển đổi số trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0.

Đặc biệt, hai bên sẽ phối hợp xây dựng kế hoạch đầu tư phát triển trung hạn của ĐHQG-HCM nhằm tăng thứ hạng của ĐHQG-HCM trên các bảng xếp hạng đại học quốc tế; thu hút các nguồn lực cho nghiên cứu khoa học thúc đẩy tự chủ đại học.

Ngoài ra, hai bên sẽ phối hợp triển khai các hoạt động hỗ trợ ứng dụng và đổi mới công nghệ cho khu vực doanh nghiệp và các nhóm nghiên cứu ứng dụng làm chủ và chuyển giao công nghệ, cũng như phối hợp tổ chức triển khai kịp thời các nhiệm vụ đột xuất đáp ứng yêu cầu của Lãnh đạo Đảng và Nhà nước.

Bộ KH&CN đồng thời sẽ hỗ trợ ĐHQG-HCM thực hiện, triển khai các chương trình và hoạt động về khoa học công nghệ, sở hữu trí tuệ, các nhiệm vụ theo thể mạnh của ĐHQG-HCM. Đáng chú ý, Bộ KH&CN sẽ hỗ trợ nâng cấp “Tập chí Phát triển KH&CN ĐHQG-HCM” đạt chuẩn quốc tế (vào danh mục Scopus hoặc ISI).

Hợp tác chiến lược cùng Tập đoàn Hưng Thịnh

Ngày 17/3, tại Trung tâm Hội nghị Gem Center, PGS. TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM và ông Nguyễn Đình Trung - Chủ tịch Tập đoàn Hưng Thịnh đã ký kết hợp tác chiến lược giai đoạn 2021-2023 trong các lĩnh vực nghiên cứu, ứng dụng khoa học & công nghệ, các dự án phát triển cộng đồng và chính sách xây dựng nhà ở cho giảng viên, công nhân viên chức ĐHQG-HCM.

Tham dự buổi lễ có ông Dương Anh Đức - Phó Chủ tịch UBND TP.HCM, ông Lê Hoàng Châu - Chủ tịch Hiệp hội Bất động sản TP.HCM, lãnh đạo các Ban chức năng, các trường thành viên ĐHQG-HCM và Tập đoàn Hưng Thịnh.

Cụ thể, hai bên sẽ hợp tác nghiên cứu trong nhiều lĩnh vực: triển khai các đề tài nghiên cứu về dữ liệu lớn (Big Data), trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ Blockchain, công nghệ điều khiển công nghiệp 4.0; quản lý dự án và kỹ thuật thi công xây dựng, vật liệu mới, các giải pháp thông minh (Smart Solution), các ứng dụng quản lý tòa nhà, xây dựng nền tảng kỹ thuật số, chuyển đổi số, phối hợp xây dựng và tiến hành các hoạt động phục vụ cộng đồng, thực hiện trách nhiệm xã hội.

Theo thỏa thuận, năm 2021, Tập đoàn Hưng Thịnh sẽ dành ngân sách 20 tỷ đồng tài trợ cho việc quản lý và nghiên cứu khoa học công nghệ tại ĐHQG-HCM, các đơn vị thành viên và trực thuộc.

Trong đó, Hưng Thịnh Technology - Đơn vị thành viên của Tập đoàn Hưng Thịnh và Quỹ phát triển ĐHQG-HCM đảm nhiệm việc triển khai gói ngân sách tài trợ.

Tại buổi lễ, PGS.TS Nguyễn Đình Tú - Chánh Văn phòng ĐHQG-HCM, Giám đốc Quỹ Phát triển và bà Trần Thượng Thu Giang - Phó TGD Tập đoàn Hưng Thịnh, kiêm Chủ tịch HĐQT Hưng Thịnh Technology đã ký thỏa thuận nguyên tắc hợp tác giữa 2 đơn vị.

Ông Nguyễn Đình Trung nói: “Chúng tôi tin tưởng sự hợp tác giữa Tập đoàn Hưng Thịnh và ĐHQG-HCM - một trong những trung tâm giáo dục đào tạo lớn nhất và có thể mạnh hàng đầu về khoa học, công nghệ tại Việt Nam hiện nay, sẽ tạo ra những bước đi chiến lược nhằm đẩy mạnh sự phát triển trong kỷ nguyên số, đưa các nghiên cứu khoa học trở thành các giải pháp kỹ thuật, các sản phẩm, dịch vụ chất lượng cao để có thể giới thiệu ra thị trường trong thời gian tới”.

“Thông qua việc hợp tác chiến lược với các trường đại học lớn cùng các tập đoàn công nghệ đầu ngành, Tập đoàn Hưng Thịnh mong muốn đem đến nhiều hơn nữa những sản phẩm và dịch vụ có giá trị cao cho khách hàng và đối tác, cũng như góp phần đồng hành cùng Chính phủ trong quá trình chuyển đổi số quốc gia, phát triển kinh tế - xã hội” - Chủ tịch Tập đoàn Hưng Thịnh nhấn mạnh.

Nhận thấy các điểm chung giữa ĐHQG-HCM và Tập đoàn Hưng Thịnh về nguồn nhân lực, coi trọng giá trị đạo đức và phục vụ cộng đồng, PGS.TS Vũ Hải Quân đánh giá cao sự hợp tác này và cho biết: “Với vai trò là một trung tâm đại học đa ngành, đa lĩnh vực, chất lượng cao, định hướng nghiên cứu, ĐHQG-HCM luôn xác định phát triển nghiên cứu khoa học là một trong những nhiệm vụ hàng đầu được ưu tiên phát triển. Việc đẩy mạnh hợp tác với cộng đồng doanh nghiệp, trong đó có Tập đoàn Hưng Thịnh nhằm hướng đến xây dựng và phát triển khoa học và công nghệ bền vững trên cơ sở bám sát và góp phần giải quyết hiệu quả các vấn đề thực tiễn của doanh nghiệp và cộng đồng”.

Phó Chủ tịch UBND TP.HCM Dương Anh Đức chúc mừng sự hợp tác giữa hai đơn vị. Ông cho biết TP.HCM đang chú trọng ứng dụng AI để phát triển thành phố, phù hợp với sự hợp tác của ĐHQG-HCM và Tập đoàn Hưng Thịnh trong thời gian tới. Ông hy vọng rằng Tập đoàn Hưng Thịnh sẽ hỗ trợ đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên ĐHQG-HCM bằng cách đặt hàng các nghiên cứu khoa học, tài trợ học bổng cho sinh viên và xem xét hỗ trợ đầu tư bệnh viện cho ĐHQG-HCM để xây dựng mô hình Trường - Viện, tạo những đóng góp lớn cho xã hội ■

ĐHQG-HCM TIẾP TỤC XUẤT HIỆN TRÊN CÁC BẢNG XẾP HẠNG ĐẠI HỌC QUỐC TẾ

Phan Anh

Dù chịu nhiều tác động từ đại dịch COVID-19 nhưng các hệ thống giáo dục vẫn luôn không ngừng cải tiến, nâng cao hiệu quả hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học. Điều này được minh chứng qua kết quả đánh giá từ các bảng xếp hạng đại học uy tín.

Trong nửa đầu năm 2021, ĐHQG-HCM tiếp tục được ghi nhận nhiều thứ hạng nổi bật trên các bảng xếp hạng đại học của QS và THE - hai hệ thống xếp hạng danh tiếng của thế giới.

Nhóm ngành Kỹ thuật dầu khí thuộc Top 101-150 thế giới

Đó là kết quả xếp hạng theo lĩnh vực khoa học - World University Ranking by Subject - năm 2021 cho các cơ sở giáo dục đại học toàn cầu do tổ chức QS công bố ngày 4/3.

Bốn cơ sở giáo dục đại học của Việt Nam có 8 nhóm ngành được xuất hiện trong bảng xếp hạng này, gồm: ĐHQG-HCM, ĐHQG Hà Nội, Trường ĐH Bách Khoa Hà Nội và Trường ĐH Cần Thơ.

Theo đó, nhóm ngành Kỹ thuật - Dầu khí của ĐHQG-HCM được xếp trong nhóm 101-150 thế giới. Đây là lần đầu tiên Việt Nam có đại diện trong lĩnh vực này, cũng là thứ hạng cao nhất của các đại học Việt Nam khi tham gia bảng xếp hạng các nhóm ngành của thế giới.

Năm 2020, nhóm ngành Khoa học máy tính và Hệ thống thông tin của ĐHQG-HCM được QS xếp trong nhóm 551 - 600 thế giới. Cũng trong năm này, THE đã xếp hạng 5 lĩnh vực khoa học của ĐHQG-HCM gồm Khoa học tự nhiên (Physical Sciences) thuộc Top 801-1000, Kỹ thuật (Engineering and Technology) Top 601-800, Khoa học máy tính (Computer Sciences) Top 601-800, Kinh doanh và kinh tế (Business and Economics) Top 601+ và Khoa học sự sống (Life Sciences) Top 601-800. Trong đó, ĐHQG-HCM là đại diện duy nhất của

Nhóm ngành Kỹ thuật - Dầu khí của ĐHQG-HCM là đại diện đầu tiên và cũng là nhóm ngành đạt thứ hạng cao nhất của Việt Nam trên bảng xếp hạng QS.

Việt Nam được THE xếp hạng ở 2 lĩnh vực Kinh doanh và kinh tế, Khoa học sự sống.

QS World University Ranking by Subject 2021 là bảng xếp hạng các trường đại học theo 51 ngành, nhóm ngành đào tạo (tăng 3 nhóm ngành so với năm ngoái) thuộc 5 lĩnh vực. Năm 2021, khoảng 1.500 cơ sở giáo dục đại học từ 85 quốc gia với hơn 14.000 chương trình đã được QS xếp hạng.

Kết quả của bảng xếp hạng này được đánh giá dựa trên 4 tiêu chí, gồm: uy tín trong giới học giả (Academic Reputation), đánh giá của nhà tuyển dụng (Employer Reputation), tỷ lệ trích dẫn trung bình trên bài báo (Citations per paper) và chỉ số H-index đo lường năng suất và mức độ tác động của các công bố khoa học của cán bộ khoa học.

Top 401-500 đại học hàng đầu ở các nền kinh tế mới nổi

Thông tin này được Times Higher Education (THE) công bố trong bảng xếp hạng đại học thuộc các nền kinh tế mới nổi (Emerging Economies) năm 2021 vào tối 9/3. Theo đó, Việt Nam có 2 đơn vị được xướng danh trong bảng xếp hạng này là ĐHQG Hà Nội, ĐHQG-HCM.

Trong đó, ĐHQG-HCM thuộc top 401-500 trong tổng số 606 đại học được xếp hạng thuộc hơn 40 quốc gia đến từ 4 châu lục.

Bảng xếp hạng các đại học thuộc các nền kinh tế mới nổi sử dụng các chỉ số tương tự Bảng xếp hạng các trường đại học tốt nhất thế giới của THE, tập trung chủ yếu vào các khía cạnh về giảng dạy, nghiên cứu, chuyển giao tri thức và hình ảnh quốc tế. Tuy nhiên, những

tiêu chí này được điều chỉnh để phù hợp mục tiêu ưu tiên phát triển của các trường đại học từ các nền kinh tế mới nổi.

Danh sách xếp hạng này gồm các trường đại học đến từ các nước có nền kinh tế mới nổi, được phân mục thành “nền kinh tế mới nổi loại 1”, “nền kinh tế mới nổi loại 2” và “nền kinh tế cận biên”. Đây là lần thứ hai Việt Nam có hai đại học được đứng trong bảng xếp hạng này.

Khảo sát về Danh tiếng Học thuật của bảng xếp hạng này được THE thực hiện từ tháng 11/2019 đến tháng 2/2020 với hơn 22.000 câu trả lời.

Trước đó, ĐHQG-HCM được THE xếp thuộc top 1001+ các đại học hàng đầu thế giới năm 2021, top 351-400 các đại học trẻ năm 2020 và top 401+ các đại học hàng đầu châu Á năm 2020 ■

THE HIGHER EDUCATION RANKING						
RANKING			SCORES			
Rank	Name Country/Region	No. of FTE Students	No. of students per staff	International Students	Females/Male Ratio	
251-300	Vietnam National University, Hanoi Vietnam Explore	36,410	13.5	1%	54 : 46	
401-500	Vietnam National University (Ho Chi Minh City) Vietnam Explore	61,531	21.1	1%	44 : 56	

Kết quả của 2 đại học đại diện Việt Nam trên bảng xếp hạng THE Emerging Economies. **Nguồn: THE**

TOP 500

Đại học hàng đầu ở các nền kinh tế mới nổi do THE xếp hạng

#801-1.000

Đại học tốt nhất thế giới theo bảng xếp hạng QS World 2021

#351-400

Đại học trẻ 2020 theo bảng xếp hạng THE

5 nhóm ngành top 601-800 thế giới,
là đại diện duy nhất của Việt Nam được THE xếp hạng lĩnh vực Kinh doanh và kinh tế Top 601+

80 châu Á
về danh tiếng học thuật theo công bố kết quả bảng xếp hạng QS Asia 2021

Kết quả xếp hạng của ĐHQG-HCM trong năm 2020/2021.

NÂNG CAO NĂNG LỰC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC LÀ VIỆC CẦN LÀM NGAY

Phan Anh thực hiện

Phát biểu tại Hội nghị về xếp hạng đại học quốc tế do ĐHQG-HCM tổ chức vào đầu tháng 3/2021 tại Nhà Điều hành ĐHQG-HCM, PGS.TS Vũ Hải Quân - Giám đốc ĐHQG-HCM, nhấn mạnh: “Chúng ta cần thẳng thắn đối diện với sự thật và cùng nhau suy nghĩ về những định hướng, giải pháp mang tính chiến lược để duy trì và cải thiện vị trí của ĐHQG-HCM trên các bảng xếp hạng quốc tế”.

Để làm rõ hơn những thách thức, cơ hội và giải pháp chiến lược của ĐHQG-HCM trong việc xếp hạng đại học thời gian tới, Bản tin ĐHQG-HCM đã có cuộc trao đổi với PGS.TS Vũ Hải Quân bên lề hội nghị này.

Thách thức và cơ hội của ĐHQG-HCM

** Thưa ông, tham gia xếp hạng đại học trong bối cảnh hiện nay, ĐHQG-HCM phải đối mặt với những thách thức nào?*

- Tôi cho rằng ĐHQG-HCM cần nhận thức rõ và chia sẻ một số nguy cơ sau. Trước nhất, xuất phát từ nội tại của ĐHQG-HCM, đó là sự tự mãn - tự mãn với những thành tích, ngủ quên trên chiến thắng. Biểu hiện của tự mãn là luôn nói về thành tích, xem thường đối thủ, cho mình là đúng, không có tinh thần tìm tòi, học hỏi những điều mới. Nói ngắn gọn: tự mãn là kẻ thù của thành công. Tiếp đến là cấu trúc và mô hình quản trị.

Liệu cấu trúc và mô hình quản trị của ĐHQG-HCM có theo kịp sự phát triển của khoa học công nghệ và tự chủ đại học? Song song đó là chiều hướng giảm dần của các nguồn đầu tư công, cụ thể là ngân sách nhà nước. Nguy cơ thứ tư, đến từ bên ngoài, đó là sự phát triển nhanh chóng của các cơ sở giáo dục trong và ngoài nước, cạnh tranh gián tiếp, trực tiếp với ĐHQG-HCM. Không chỉ cạnh tranh vị trí trên bảng xếp hạng mà còn cạnh tranh về chính sách thu hút nhà khoa học, sinh viên xuất sắc từ ĐHQG-HCM.

Bốn nguy cơ này dẫn đến nguy cơ thứ năm, ĐHQG-HCM có thể sẽ không có tên trên các bảng xếp hạng quốc tế trong thời gian tới!

** Như vậy, việc xếp hạng của ĐHQG-HCM trong thời gian tới không được khả quan, thưa ông?*

- Theo tôi, trong khó khăn đó, ĐHQG-HCM vẫn nhìn thấy nhiều cơ hội để phát triển và vươn tầm. Có thể nhận thấy ngay là “thương hiệu” - vị thế và vai trò

của ĐHQG-HCM ngày càng trở nên rõ nét trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam cũng như quốc tế. Đồng thời, ĐHQG-HCM đang sở hữu tập thể lãnh đạo ở độ tuổi vàng, được đào tạo bài bản và có chung khát vọng thực hiện sứ mệnh tiên phong; tính kết nối và chia sẻ trong hệ thống ngày càng được gia tăng.

Ngoài ra, hệ thống văn bản pháp lý ngày càng hoàn thiện: Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục Đại học; Nghị định về ĐHQG; Quy chế tổ chức và hoạt động của ĐHQG và các đơn vị thành viên; Luật đầu tư theo hình thức đối tác công tư; Nghị định 150 về chuyển đơn vị sự nghiệp công lập thành công ty cổ phần... Sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước; sự quan tâm, hỗ trợ, hợp tác của Chính phủ và các bộ - ngành, của TP.HCM và các địa phương, doanh nghiệp ngày càng cao; yêu cầu và kỳ vọng về ĐHQG-HCM ngày càng lớn.

Cuối cùng, ĐHQG-HCM đang sở hữu một nguồn tài sản rất lớn: đó là trí tuệ của gần 6.000 thầy cô, nhà khoa học và của khoảng 70.000 nghìn sinh viên. Đây là nguồn vốn quan trọng nhất mà ĐHQG-HCM cần khai thác và sử dụng hiệu quả để phát triển và vươn tầm. Trên thực tế, Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần XIII của Đảng và của Đại hội Đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần XI đều xác định đào tạo nhân lực trình độ cao, nghiên cứu khoa học và đổi mới sáng tạo là những giải pháp đột phá, chương trình đột phá để đưa đất nước và thành phố phát triển nhanh, bền vững. Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ ĐHQG-HCM lần VI cũng xác định rõ mục tiêu: “Đến năm 2025 bắt kịp các trường đại học nghiên cứu hàng đầu khu vực Đông Nam Á ở một số lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu; đến năm 2030 nằm trong nhóm 100 trường đại học hàng đầu của châu Á”.

Phải có chiến lược từ cấp quốc gia

** Có thể thấy 3 lĩnh vực cơ bản trong các bảng xếp hạng đại học là đào tạo, nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế. Ông đánh giá năng lực đáp ứng các lĩnh vực này của ĐHQG-HCM như thế nào?*

- Xếp hạng đại học là vấn đề lớn, đòi hỏi phải có chiến lược từ cấp quốc gia. Hầu hết các nước trong khu vực Châu Á như Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Đài Loan, Malaysia... đều đã có chiến lược xếp hạng đại học và đều đạt những thành tựu quan trọng.

Xếp hạng đại học được thực hiện dựa trên hệ thống tiêu chí định lượng cụ thể, chủ yếu liên quan công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học và hợp tác quốc tế. Đó có thể là mức độ hài lòng của nhà tuyển dụng, là tỷ lệ giảng

Năm	2016	2017	2018	2019	2020
1. Tạp chí quốc tế	742	770	843	1096	1014
1.1. Thuộc danh mục Web of Science, Scopus	578	611	717	1011	948
Tỷ lệ (%) số bài Web of Science, Scopus/ Tổng số bài tạp chí QT	78	79	85	92	93
1.2. Tạp chí quốc tế khác (có ISSN)	164	159	126	85	66
Số bài báo QT/tiến sĩ	0.63	0.63	0.70	0.82	-
2. Tạp chí trong nước	797	821	694	940	323
3. Kỳ yếu hội nghị, hội thảo quốc tế	1396	1775	1395	1612	96
4. Kỳ yếu hội nghị trong nước	1284	1026	1583	1098	71
5. Điểm IF trung bình/năm	2.05	2.30	2.63	2.63	-
TỔNG CỘNG	4219	4392	4515	4746	1504

Xuất bản khoa học của ĐHQG-HCM giai đoạn 2016-2020.

viên/sinh viên, tỷ lệ giảng viên có bằng tiến sĩ, tỷ lệ giảng viên, sinh viên quốc tế... Đó cũng có thể là đánh giá đồng cấp của giới học thuật, số lượng bài báo, số lượt trích dẫn trong danh mục Scopus, tỷ lệ SV/SĐH... Ở thời điểm hiện tại, các chỉ số này của ĐHQG-HCM còn ở mức khiêm tốn, có xu hướng tăng nhẹ nhưng chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế, chưa có cơ chế chính sách để khai thác hết tài sản trí tuệ; có xu hướng tăng nhưng chậm hơn so với các cơ sở giáo dục đại học trong nước và khu vực.

** Theo ông, ĐHQG-HCM cần làm gì để cải thiện năng lực xếp hạng đại học?*

- Trong thời gian qua, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM đã có những chính sách hướng tới cải thiện vị trí trên bảng xếp hạng như thực hiện các chương trình đào tạo mới và xây dựng để án tăng cường năng lực công bố khoa học. Chẳng hạn, chương trình đào tạo song bằng, một mặt là để gia tăng tính kết nối hệ thống, mang lại lợi ích cho người học; mặt khác đây có thể xem là một giải pháp để giảm tổng chỉ tiêu chung trong toàn hệ thống mà ít ảnh hưởng tới nguồn thu chung.

Ngoài ra, có thể kể đến chương trình đào tạo tích hợp. Chương trình này cho phép các sinh viên giỏi có thể học tích lũy trước các tín chỉ sau đại học. Ngoài việc mang lại lợi ích cho người học, chính sách này còn được kỳ vọng gia tăng số lượng học viên sau đại học, gia tăng số lượng công bố khoa học.

Về Đề án tăng cường năng lực công bố Scopus. Đây là đề án hỗ trợ tăng cường năng lực công bố khoa học trong ĐHQG-HCM thông qua các chính sách đào tạo, hỗ trợ, khen thưởng. Đề án cũng đã đề xuất ban hành cách ghi tên bài báo khoa học theo hướng đủ cả tên ĐHQG-HCM và tên của đơn vị thành viên để phục vụ cho việc xếp hạng theo trường thành viên sau này.

Trong các buổi làm việc với các chuyên gia của QS và THE, khi được tham vấn về chiến lược xếp hạng đại học cho ĐHQG-HCM, tất cả đều đồng thuận rằng, nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học trong đó có tăng cường công bố bài báo trong danh mục Scopus là những nội dung cần làm ngay ■

Trung tâm Sở hữu trí tuệ và Chuyển giao công nghệ: HÀNH TRÌNH 10 NĂM ĐỒNG HÀNH, SÁNG TẠO VÀ KẾT NỐI TƯƠNG LAI

Phan Yên

Dưới sự hỗ trợ của Trung tâm Sở hữu trí tuệ và Chuyển giao công nghệ (IPTC) trực thuộc ĐHQG-HCM, hàng ngàn khách hàng thực hiện việc đăng ký và bảo hộ thành công các sáng chế, giải pháp hữu ích, nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp... trong và ngoài nước. Đây chính là kết quả của một hành trình tìm tòi, sáng tạo, nỗ lực vươn lên của IPTC trong suốt 10 năm qua.

Không để tài sản trí tuệ thất thoát thêm nữa

Đó là chia sẻ của PGS.TS Nguyễn Anh Thi - Trưởng ban Ban Quản lý Khu Công nghệ cao TP.HCM, Nguyên Giám đốc IPTC - khi nói về những ngày đầu thành lập trung tâm. Ông cho biết, việc quản trị các tài sản trí tuệ (TSTT) tại các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQG-HCM khi đó còn khá manh mún. Nhiều nhà khoa học chỉ nghiên cứu rồi công bố dưới dạng bài báo trên các tạp chí quốc tế mà chưa quan tâm bảo hộ sáng chế cho các kết quả nghiên cứu này. Đó dường như cũng là thực trạng chung của nhiều đơn vị đại học trong nước.

Ngày 26/4/2011, Giám đốc ĐHQG-HCM ký quyết định thành lập IPTC với ba nhiệm vụ trọng tâm: (1) nâng cao nhận thức của nhà khoa học trong việc quản trị TSTT, (2) hỗ trợ ghi nhận và xác lập quyền SHTT đối với

các kết quả nghiên cứu trong ĐHQG-HCM và (3) tham mưu lãnh đạo ĐHQG-HCM ban hành các cơ chế, chính sách phù hợp với luật pháp và thực tiễn tại ĐHQG-HCM.

Tuy nhiên, để hoạt động SHTT lan tỏa thành văn hóa nhận thức của các nhà khoa học lúc bấy giờ không là điều dễ dàng. Theo PGS.TS Nguyễn Anh Thi, tại thời điểm đó, SHTT nói chung vẫn là một vấn đề khá mới mẻ trong cả nước và ĐHQG-HCM. Ngay những ngày đầu hoạt động, cán bộ IPTC đã phải mày mò tham dự các khoá đào tạo trực tuyến của tổ chức SHTT thế giới, tham gia các chương trình đào tạo do Cục Sở hữu trí tuệ và Sở KH&CN TP.HCM tổ chức.

“Mọi thứ đều bắt đầu bằng sự tìm tòi, học hỏi. Chúng tôi đã phải dịch từng quy định, biểu mẫu về SHTT từ tiếng Anh sang tiếng Việt. Có giai đoạn mỗi tháng chúng tôi tổ chức một hội thảo về SHTT nhằm tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho các nhà khoa học. Thật may mắn, các hoạt động này luôn được đông đảo giảng viên, nhà khoa học trong và ngoài ĐHQG-HCM tham gia” - PGS.TS Nguyễn Anh Thi cho biết.

Được giao nhiệm vụ lãnh đạo IPTC từ năm 2014, PGS. TS Huỳnh Quyền - Hiệu trưởng Trường ĐH Tài Nguyên và Môi trường TP.HCM, Nguyên Giám đốc IPTC - cho biết: “Ngay khi được giao quản lý trung tâm, tôi nhận thấy quy định quản trị SHTT trong ĐHQG-HCM được

ban hành tạm thời từ năm 2009 đến nay cần phải cập nhật, điều chỉnh theo sự thay đổi của các quy định pháp luật liên quan SHTT”.

Do đó, với sự tham mưu của IPTC, ngày 6/2/2015, Giám đốc ĐHQG-HCM đã ký quyết định ban hành Quy chế quản trị TSTT trong ĐHQG-HCM. Các quy định này đã tạo điều kiện thuận lợi nhất cho công tác quản trị TSTT trong toàn hệ thống ĐHQG-HCM, thúc đẩy quá trình sáng tạo tri thức, chuyển giao tri thức từ các công trình nghiên cứu thành các sản phẩm, dịch vụ để phục vụ cho sự phát triển của xã hội.

Hệ thống SHTT được xây dựng bài bản và hoạt động hiệu quả đã mang đến IPTC những kết quả tự hào. Năm 2019, IPTC đã đại diện ĐHQG-HCM tham gia và trở thành thành viên “Mạng lưới các trung tâm hỗ trợ công nghệ và đổi mới sáng tạo” (WIPO). Dưới sự điều phối của Cục Sở hữu trí tuệ, IPTC đã cử nhân sự tham gia tích cực các chương trình đào tạo trong và ngoài nước do WIPO và Cục SHTT tổ chức.

“Chúng tôi cho rằng đội ngũ nhân lực có chuyên môn trong lĩnh vực quản trị SHTT là nòng cốt để triển khai hiệu quả công tác SHTT trong hệ thống ĐHQG-HCM và hỗ trợ các tổ chức, cá nhân có nhu cầu” - PGS.TS Huỳnh Quyền nhấn mạnh.

Thúc đẩy đổi mới sáng tạo

Dưới sự hỗ trợ của IPTC, các đơn vị thành viên và trực thuộc ĐHQG-HCM đã thực hiện tốt hoạt động xác lập quyền SHTT đối với các kết quả nghiên cứu. Tính đến tháng 10/2020, tổng số đơn đăng ký bảo hộ SHTT là 527 đơn. Trong đó, 288 đơn đã được cấp bằng, 186 đơn đang trong giai đoạn thẩm định nội dung, và 98 đơn đang trong giai đoạn thẩm định hình thức. Thành quả này đã

đưa ĐHQG-HCM trở thành một trong 3 đơn vị sở hữu nhiều bằng sáng chế nhất cả nước hiện nay.

Không chỉ dừng lại việc xác lập quyền SHTT trong nước, với đề án “Triển khai thí điểm đăng ký sáng chế thông qua hiệp ước hợp tác về sáng chế quốc tế PCT và chỉ định vào Mỹ đối với các kết quả nghiên cứu của ĐHQG-HCM”, IPTC đã chủ động đăng ký 5 sáng chế tại thị trường Hoa Kỳ.

Theo ThS Nguyễn Minh Huyền Trang, Giám đốc IPTC, một dấu ấn nữa của IPTC trong chặng đường 10 năm hoạt động là thời gian tham gia cùng cả nước chống dịch COVID-19. Ngay trong giai đoạn đầu dịch bệnh bùng phát, IPTC đã đồng hành và hỗ trợ các đơn vị kết nối doanh nghiệp và thủ tục pháp lý để cung cấp các sản phẩm thương mại phòng, chống COVID-19 như: Buồng khử khuẩn di động, Máy phun dung dịch sát khuẩn rửa tay không tiếp xúc, Bộ sản phẩm Gel sát khuẩn nhanh, Xịt sát khuẩn nhanh, Rửa tay sát khuẩn...

Trao đổi về các kế hoạch hoạt động trong giai đoạn tiếp theo, ThS Nguyễn Minh Huyền Trang cho biết, IPTC sẽ xây dựng chương trình quản trị TSTT theo định hướng của ĐHQG-HCM, tích hợp cơ sở dữ liệu của Cục Sở hữu trí tuệ và IPPlatform của Viện Khoa học Sở hữu trí tuệ. Đồng thời, hằng năm trung tâm sẽ hỗ trợ tối thiểu 20 đơn sáng chế/giải pháp hữu ích trong nước và 5 đơn sáng chế quốc tế.

Trong hoạt động chuyển giao công nghệ, IPTC sẽ phối hợp Trường ĐH KH&NV, Trường ĐH Kinh tế - Luật thực hiện các chương trình đào tạo cho các chủ thể OCOP về SHTT; Hợp tác với Công ty CP Công nghệ 4TE xây dựng bộ công cụ truy xuất nguồn gốc dựa trên nền tảng AI; Ký kết hợp tác với RAROMA INC (Nhật Bản) nhằm hỗ trợ kết nối thương mại.

IPTC ĐHQG-HCM ký kết hợp tác với Cục Sở hữu trí tuệ, Bộ KH&CN tại Hà Nội vào ngày 5/1.

Để lan toả văn hoá SHTT, IPTC tiếp tục phối hợp Cục Sở hữu trí tuệ tổ chức cuộc thi Sinh viên với Quyền sở hữu trí tuệ S&IP lần II; Hợp tác WIPO và Cục Sở hữu trí tuệ biên soạn và ban hành Sổ tay quản trị TSTT và Sổ tay vận hành bộ phận quản trị TSTT dành cho các trường, viện; Ban hành Quy chế quản trị TSTT ĐHQG-HCM sửa đổi theo Luật SHTT sửa đổi, bổ sung...

“Những hoạt động sôi nổi này nhằm khẳng định sự cam kết của IPTC đối với các nhà khoa học, doanh nghiệp, các đơn vị đại học và xã hội về giá trị mà IPTC đã lựa chọn: ‘Đồng hành - sáng tạo - kết nối tương lai’ khi bước qua năm thứ 10 hoạt động này” – ThS Nguyễn Minh Huyền Trang khẳng định ■

*** PGS.TS Huỳnh Thành Đạt - Bộ trưởng Bộ KH&CN**

Trong giai đoạn tới, khi cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã trở thành một trong những xu hướng phát triển của thời đại, Việt Nam cần phải chuyển đổi mô hình tăng trưởng hiện nay sang mô hình dựa trên khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Qua đó chúng ta mới có thể nâng cao năng suất và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế để phát triển đất nước nhanh, bền vững, độc lập, tự chủ, sớm đạt ngang tầm với các quốc gia phát triển trong khu vực và trên thế giới. Tôi hy vọng rằng cùng với Cục Sở hữu trí tuệ và mạng lưới các Trung tâm SHTT - Chuyển giao công nghệ trong các trường đại học, viện nghiên cứu tại Việt Nam, IPTC ĐHQG-HCM sẽ là đơn vị tiên phong trong nhiều hoạt động quản trị TSTT và chuyển giao công nghệ.

*** Ông Phạm Phú Ngọc Trai - Chủ tịch Công ty Tư vấn Kinh doanh Hội nhập Toàn cầu GIBC**

ĐHQG-HCM có những nguồn lực mạnh để sở hữu số lượng bằng sáng chế và giá trị chuyển giao công nghệ trên quy mô lớn. Tuy nhiên, sự tiếp cận của doanh nghiệp đối với nguồn lực này vẫn chưa tương xứng với tiềm năng của ĐHQG-HCM. Do đó, việc đầu tiên phải làm là xây dựng các cơ chế cụ thể và thiết thực trong việc quảng bá và hợp tác với các doanh nghiệp. Các hợp tác này cần đi vào chiều sâu hơn nữa với những chương trình, hoạt động kết nối thật sự hiệu quả. Riêng đối với IPTC, cần kiến tạo mô hình quản trị TSTT, chuyển giao công nghệ trên cơ sở tận dụng tất cả nguồn lực từ cơ chế chính sách, các nhà khoa học, doanh nghiệp, các đối tác tiềm năng khác. Tôi hy vọng IPTC sẽ là cầu nối, nơi thực hiện và triển khai các mô hình hợp tác này ■

SHTT là hành lang pháp lý để phục vụ cộng đồng

ĐHQG-HCM có ba sứ mệnh liên quan hoạt động quản trị TSTT là đào tạo, nghiên cứu khoa học và phục vụ cộng đồng. Trong đó nghiên cứu khoa học, phục vụ cộng đồng chính là sự chuyển giao các kết quả nghiên cứu, công nghệ tiên tiến đến các doanh nghiệp, địa phương. SHTT là hành lang pháp lý để ĐHQG-HCM thực hiện sứ mệnh, nhiệm vụ đó.

ĐHQG-HCM có những nhóm ưu tiên nhất định trong hoạt động bảo hộ SHTT gồm các nhóm dễ dàng chuyển giao và hợp tác với doanh nghiệp như lĩnh vực khoa học y sinh, khoa học sức khỏe, lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, khoa học máy tính, những ngành liên quan nghiên cứu công nghiệp, nhu cầu thực tiễn đều có tiềm năng chuyển giao công nghệ.

Trong thời gian tới, để tăng cường công tác quản trị TSTT và hỗ trợ các nhà khoa học đăng ký sáng chế, ĐHQG-HCM đã xác định một số giải pháp căn cơ. Trước nhất về chính sách, ĐHQG-HCM sẽ xây dựng các chính sách hỗ trợ để các nhà khoa học trong hệ thống đăng ký SHTT sản phẩm nghiên cứu một cách thuận tiện nhất. Chính sách đó cần thông qua IPTC, đó là đầu mối hỗ trợ, tư vấn cho các nhà khoa học.

Tiếp đến là vấn đề kinh phí. Đối với các SHTT hay đăng ký phát minh sáng chế được đánh giá tiềm năng, nếu có thể đăng ký ở tổ chức quốc tế, ĐHQG-HCM sẽ hỗ trợ kinh phí. Thứ ba là trong đề tài NCKH, ĐHQG-HCM dành một khoảng kinh phí để các nhà khoa học đăng ký chủ động liên quan đến vấn đề SHTT. Đó là những chính sách quan trọng để thúc đẩy bảo hộ SHTT trong ĐHQG-HCM.

Tôi cho rằng đẩy mạnh số lượng liên quan phát minh sáng chế, giải pháp hữu ích trong ĐHQG-HCM là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất. Khi chúng ta càng hội nhập phát triển, khi gắn kết của nhà trường và doanh nghiệp càng lớn, cơ hội chúng ta có nhiều phát minh sáng chế trong tương lai gần sẽ gần hơn ■

PGS.TS Vũ Hải Quân
- Giám đốc ĐHQG-HCM

Chuyển giao công nghệ và bằng cấp sáng chế: VẪN TRÊN ĐƯỜNG XA

Phiên An thực hiện

Sở hữu trí tuệ là tác nhân quan trọng tạo động lực cho sự đổi mới của mỗi quốc gia, thúc đẩy quá trình chuyển giao công nghệ và thu hút các nguồn đầu tư về hoạt động khoa học công nghệ. Tuy nhiên, để nhà khoa học thực hiện sở hữu trí tuệ cũng như thương mại hóa sản phẩm sau khi cấp sáng chế vẫn là vấn đề còn nhiều bất cập ở nước ta.

Từ góc độ của một nhà khoa học, từng có nhiều sản phẩm thương mại thành công trong lĩnh vực kỹ thuật y sinh, GS Võ Văn Tới đã có cuộc trao đổi thẳng thắn với Bản tin ĐHQG-HCM xoay quanh chủ đề trên.

Chính sách hỗ trợ và luật sư tư vấn: 2 yếu tố then chốt

** Thưa ông, là nhà khoa học từng làm việc ở môi trường nghiên cứu năng động của nhiều nước trên thế giới, xin ông cho biết việc đăng ký sáng chế, bảo hộ trí tuệ đối với nghiên cứu của các nhà khoa học ở những quốc gia này như thế nào?*

- Tôi từng có thời gian học tập và làm việc tại Thụy Sĩ và Mỹ. Ở Thụy Sĩ hoạt động này cũng không rắc rối lắm, bên Mỹ thì tốt hơn. Theo quan sát của tôi, các nhà khoa học tại những quốc gia này luôn ý thức cao trong vấn đề bảo hộ trí tuệ. Ngoài ra chính phủ của họ cũng có nhiều chính sách hỗ trợ để khuyến khích họ đăng ký

bảo hộ trí tuệ. Chẳng hạn chính phủ Mỹ có chính sách dành cho các nhà nghiên cứu trên 65 tuổi được giảm lệ phí, ưu tiên xét nhanh hơn hay chương trình SBIR (Small Business Innovation Research) và STTR (Small Business Technology Transfer). Đây là những chương trình mà hầu như những cơ quan chính phủ liên bang nào cũng có. SBIR là chương trình khuyến khích các nhà khoa học kỹ thuật tự mở công ty khởi nghiệp (start-up), chính phủ sẽ cấp một khoản kinh phí để họ phát triển sản phẩm có thể thương mại hóa được. STTR tài trợ các giảng viên đại học cộng tác với các công ty vừa và nhỏ để phát triển sản phẩm có thể thương mại hóa được. Mặc dù các chương trình này không đề cập vấn đề bảo hộ trí tuệ nhưng nó gián tiếp khuyến khích nhà khoa học khi có ý tưởng sẽ tự phải bảo hộ sản phẩm trí tuệ của mình.

Riêng trải nghiệm của cá nhân, khoảng 20 năm trước, khi làm việc tại Mỹ tôi từng được chương trình SBIR của cơ quan chính phủ - National Eye Institute - cấp 100.000 USD để làm ra sản phẩm. Trong quá trình

làm họ không đòi hỏi phải có bằng sáng chế nhưng tự động mình sẽ phải làm để bảo vệ quyền lợi của mình. Muốn làm việc này, tôi tìm đến các chuyên gia hoặc luật sư chuyên về luật sở hữu trí tuệ. Họ rất am tường thị trường. Họ tư vấn tôi để lột tả được điểm mới và cách bảo vệ nó. Sau đó họ sẽ viết, nộp đơn và theo dõi tiến độ. Nếu người xem xét hồ sơ của tôi có phản biện hoặc yêu cầu làm rõ những khía cạnh nào đó, luật sư sẽ cùng thảo luận với tôi giải pháp trước khi họ trả lời. Nếu tôi được cấp bằng sáng chế họ sẽ theo dõi trong suốt thời gian được bảo vệ để giúp tôi trả lệ phí bảo tồn nó cũng như sẵn sàng bảo vệ tôi khi có người xâm phạm quyền lợi hay hỗ trợ tôi khi có người quan tâm muốn thương mại hóa nó. Họ làm việc rất chuyên nghiệp và tận tâm nên các ý tưởng của tôi đều được cấp bằng sáng chế.

GS Võ Văn Tới tại Khoa Kỹ thuật Y Sinh, Trường ĐH Quốc tế ĐHQG-HCM

** Tiêu chí để chính phủ các nước này cấp kinh phí hỗ trợ nghiên cứu làm ra sản phẩm có thể thương mại hóa là gì, thưa ông?*

- Các chương trình SBIR và STTR có 3 pha: pha đầu chính phủ tài trợ cho nhà nghiên cứu để phát triển ý tưởng thành sản phẩm mẫu thử nghiệm; pha hai chính phủ tài trợ để tái thiết kế thành sản phẩm công nghiệp và pha cuối chính phủ không tài trợ nhưng kết nối nhà nghiên cứu với doanh nghiệp có tiếng tăm trong ngành. Để đánh giá những đề xuất, mỗi cơ quan liên hệ thành lập hội đồng và có những tiêu chí riêng biệt nhưng rõ ràng. Tiêu chí đánh giá quan trọng là tính khả thi của ý tưởng và khả năng đáp ứng nhu cầu thực tế của sản phẩm tương lai. Nếu sau pha đầu nhà nghiên cứu không tạo ra sản phẩm như cam kết thì chính phủ cũng không thu hồi nguồn tài trợ nhưng các nhà nghiên cứu sẽ khó khăn hơn trong việc xét duyệt các đề xuất trong tương lai.

Thời gian còn theo học ở Thụy Sĩ, sau khi tạo ra sản phẩm mẫu từ một ý tưởng mới và thử nghiệm thành công, tôi báo cáo với thầy hướng dẫn của mình, thầy dẫn đến gặp luật sư làm thủ tục bảo hộ sở hữu trí tuệ, rồi cử kỹ thuật viên hỗ trợ tái thiết kế ra thành sản phẩm công nghiệp, tìm kiếm công ty để sản xuất và đưa sản phẩm ra thị trường. Lúc đó vì là sinh viên nên tôi không hiểu rõ chính sách chung ra sao nên không trình bày ở đây. Ở Mỹ, các trường đại học có những chính sách khác nhau. Ở trường tôi làm việc, nếu nhà trường không quan tâm đến kết quả của người học, trường sẽ cho phép người học tự quyết định với sản phẩm tạo ra. Ngược lại, họ cấp kinh phí để làm thủ tục bảo hộ sở hữu trí tuệ, chế tạo sản xuất, thương mại hóa và phân chia lợi nhuận rõ ràng. Thông thường nhà nghiên cứu và

phòng lab của nhà nghiên cứu được hưởng lợi nhuận lớn nhất.

“ Một điểm cần lưu ý là không phải những gì được cấp bằng đều có thể thương mại hóa được và thành công trên thương trường. ”

GS Võ Văn Tới

Sau cùng phải là thương mại hóa được sản phẩm

** Thưa ông, có ý kiến cho rằng, số lượng bằng sáng chế của các nhà khoa học ở Việt Nam còn thấp là do năng lực nghiên cứu chưa tốt. Ông đánh giá thế nào về nhận định này?*

- Tôi không đồng ý với ý kiến này. Nhà khoa học có nhiều sáng chế hay không không phản ánh được năng lực nghiên cứu của họ. Mặt khác, sở dĩ nước ta ít sáng chế là do cơ chế khuyến khích nhà khoa học còn nhiều hạn chế. Thứ nhất, quy trình cấp sáng chế ở nước ta đối với các nhà khoa học còn khá xa lạ và mất nhiều thời gian. Khi nhà nghiên cứu nộp đơn để xét cấp sáng chế, thông thường họ không biết lột tả tính mới, đặc sắc của nó và không biết xin bảo hộ những gì; họ mô tả hoặc quá đơn giản hoặc quá cường điệu và mất khoảng ba tháng sau họ mới nhận được phản hồi là bên xét đã nhận được đơn; sau đó mất tiếp khoảng 2-3 năm mới biết được ý tưởng hoặc sản phẩm nghiên cứu của mình có được cấp sáng chế hay không. Nếu không được cấp thì cũng không biết lý giải ra sao. Điều chắc chắn là họ không được gì cả. Trong khi đó, một số tài trợ yêu cầu

“ Mặc dù đường lối là khuyến khích đưa sản phẩm hàn lâm ra thị trường, kết hợp hàn lâm và doanh nghiệp... nhưng những luật lệ và nghị định thường làm mọi chuyện rất khó khăn nếu không muốn nói là tắc nghẽn.

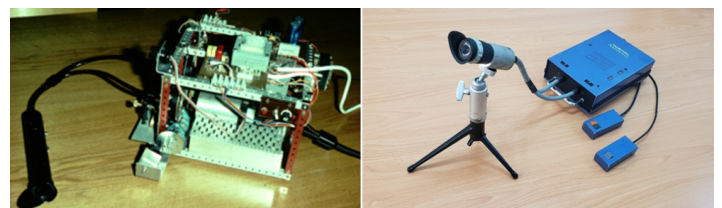
GS Võ Văn Tới ”

* Theo ông, việc chuyển giao nghiên cứu của các nhà khoa học trong nước hiện nay đang gặp phải những khó khăn gì?

- Có lẽ khó khăn lớn nhất khi mời gọi doanh nghiệp thương mại hóa sản phẩm nghiên cứu trong hàn lâm là vấn đề cơ chế. Thông thường các nhà nghiên cứu được tài trợ bởi các cơ quan nhà nước. Mặc dù đường lối là khuyến khích đưa sản phẩm hàn lâm ra thị trường, kết hợp hàn lâm và doanh nghiệp... nhưng những luật lệ và nghị định thường làm mọi chuyện rất khó khăn nếu không muốn nói là tắc nghẽn. Quan trọng hơn, sản phẩm nước ngoài đã có nhãn hiệu nên bán dễ hơn trong khi sản phẩm nội địa chưa có tên tuổi gì. Ngoài ra, việc mua đi bán lại thiết bị đang dễ dàng và mang lại nhiều lợi nhuận. Do đó việc kêu gọi vốn đầu tư từ doanh nghiệp gần như bất khả. Giải pháp khả thi có lẽ là các nhà khoa học nên hợp tác với doanh nghiệp tư nhân ngay từ đầu để hiểu rõ nhu cầu của họ.

* Không biết ông có câu chuyện hay tâm tư nguyện vọng gì ông muốn chia sẻ về vấn đề này không?

- Để minh họa những gì chúng ta đã trao đổi bên trên, tôi muốn kể một câu chuyện bằng hình dưới đây.

Hồi xưa, khi còn là sinh viên bên Thụy Sĩ, tôi có sáng chế một thiết bị để nghiên cứu về mắt. Hình trên bên trái là sản phẩm mẫu do tôi tự tay làm ra từ mạch điện tử, bộ phận cơ khí, cơ chế vận hành đến bộ phận quang học cùng những gì có sẵn trong phòng lab. Hình bên phải là sản phẩm được công nghiệp hóa và đưa ra thị trường. Tất cả trong vòng 4 năm.

nhà khoa học viết bài báo về kết quả nghiên cứu rồi đăng trên các tạp chí uy tín để chứng minh năng lực nghiên cứu của mình càng sớm càng tốt. Như vậy đăng bài báo sẽ nhanh và đáp ứng hơn rất nhiều so với làm sáng chế - không những mất nhiều thời gian, tiền bạc mà còn chưa biết kết quả ra sao. Do đó, các nhà khoa học nước ta thường có xu hướng công bố bài báo hơn là xin cấp bằng sáng chế. Thứ 2, chúng ta không có đội ngũ luật sư giỏi, tư vấn chuyên nghiệp từ quá trình xin bằng sáng chế đến chuyển giao công nghệ. Và thứ ba, nhiều doanh nghiệp, công ty ở ta hầu như không quan tâm đến bằng sáng chế hay thiết bị chế tạo từ đại học.

Tôi cho rằng số lượng sáng chế nhiều hay ít tùy thuộc nhiều yếu tố và thực sự không phải là vấn đề tối quan trọng. Vì làm ra nhiều sáng chế mà không cái nào thực thi hóa được thì cũng chẳng để làm gì. Một điểm cần lưu ý là không phải những gì được cấp bằng đều có thể thương mại hóa được và thành công trên thương trường. Do vậy, nếu các nhà lãnh đạo muốn đất nước mình có nhiều bằng sáng chế thì phải tạo ra cơ chế thông thoáng, dễ dàng và hữu hiệu như các nhà xuất bản tạp chí đã tạo ra cơ chế của họ để có nhiều bài báo. Trong khi đó, nếu muốn có bằng sáng chế mà sản phẩm có thể chuyển giao công nghệ và thương mại hóa được thì nên có cơ chế tương tự như SBIR hay STTR nêu trên. Bằng sáng chế sẽ là hệ quả tất yếu.

Trong khi chờ đợi, tôi xin đề xuất một mô hình hàn lâm ta có thể thử nghiệm ngay là tạo ra một hệ thống xuyên suốt trong cơ sở gồm có nhóm nghiên cứu lý thuyết, nhóm kỹ thuật, và nhóm pháp chế - kinh doanh. Họ có quyền quyết định, khả năng, sẵn tiền và tương tác với nhau tốt. Nhóm nghiên cứu khoa học đưa ra yêu cầu về một thiết bị chưa từng có trên thị trường để thử nghiệm một ý tưởng khoa học đột phá. Nhóm kỹ thuật thực hiện sản phẩm mẫu để nhóm này thử nghiệm. Nếu kết quả khoa học tốt, nhóm pháp chế - kinh doanh sẽ nghiên cứu thị trường cho thiết bị này. Nếu kết quả tốt, nhóm sẽ lo các thủ tục pháp lý bảo vệ sở hữu trí tuệ, nghiên cứu khả năng chuyển giao công nghệ hay huy động nguồn vốn để thành lập công ty khởi nghiệp, chế tạo sản phẩm, xác định giá bán và đưa sản phẩm ra thị trường. Cùng lúc, nhóm kỹ thuật sẽ lo việc tái thiết kế và tìm cơ sở sản xuất hàng loạt sản phẩm với giá thành hợp lý. Có như thế một ý tưởng khoa học đột phá mới có thể trở thành sản phẩm ngoài thị trường một cách nhanh chóng và bằng sở hữu trí tuệ mới thực sự có hiệu quả kinh tế.

Năm 2010, khi đang là Trưởng Bộ môn Kỹ thuật Y Sinh - Trường ĐH Quốc Tế ĐHQG-HCM, tôi cùng các cộng sự thiết kế một thiết bị để đo huyết áp và nhịp tim, và một hệ thống y tế viễn thông. Hình bên trái là sản phẩm mẫu. Hình bên phải là sản phẩm công nghiệp chúng tôi đã thiết kế và sản xuất hàng loạt với sự tài trợ của Sở Khoa học và Công nghệ, tỉnh Bình Dương. Ban Bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cán bộ của tỉnh đã thử nghiệm lâm sàng thành công với các thiết bị này trong hệ thống của họ. Thiết bị này đã được một công ty tư nhân quan tâm muốn sản xuất và thương mại hóa nhưng câu chuyện vẫn chưa ngã ngũ.

Gần đây, một công ty tư nhân công nghệ sinh học đặt hàng cho tôi để giải quyết vấn đề chuẩn bị mẫu sinh học trước khi ly trích DNA, RNA, protein. Thay vì phải nghiền mẫu bằng tay như hiện tại vừa mất thì giờ vừa khó chuẩn hóa (hình trái), tôi đã hướng dẫn sinh viên thiết kế một thiết bị tự động nghiền nhiều mẫu cùng một lúc (hình phải) bằng tiền riêng. Với vai trò là đơn vị hỗ trợ các hoạt động sở hữu trí tuệ và chuyển giao công nghệ, Trung tâm Sở hữu trí tuệ và Chuyển giao công nghệ ĐHQG-HCM đã hỗ trợ đăng ký bằng sáng chế và tư vấn hợp đồng chuyển giao công nghệ giữa công ty khởi nghiệp của cựu sinh viên Kỹ thuật Y Sinh với công ty này ■

Đầu thập niên 1980, ông Võ Văn Tới theo học tiến sĩ ngành kỹ thuật cơ khí chính xác (Micro - Engineering) tại Thụy Sĩ.

Năm 1983, bài luận về lĩnh vực kỹ thuật y sinh (KTYs) thành công đã giúp ông nhận bằng tiến sĩ và giành được học bổng nghiên cứu sau tiến sĩ trong chương trình liên kết giữa hai trường danh giá hàng đầu Hoa Kỳ - Trường Y của ĐH Harvard và Học viện Công nghệ Massachusetts (MIT). Hơn một năm sau, ông bắt đầu giảng dạy ở ĐH Tufts của Mỹ. Đến năm 2003, ông sáng lập Bộ môn KTYs và được Đại học Tufts trao giải “Giáo sư xuất sắc”.

Năm 2004, Tổng thống Mỹ G. Bush bổ nhiệm GS Võ Văn Tới làm thành viên Hội đồng Quản trị của Quỹ Giáo dục Việt Nam (Vietnam Education Foundation - VEF). Đây là tổ chức do Quốc hội Hoa Kỳ thành lập để hỗ trợ Việt Nam phát triển giáo dục sau đại học về khoa học kỹ thuật. Năm 2007, ông được bầu chọn làm Giám đốc Điều hành VEF.

Từ tháng 3/2009, ông đã gắn bó với Bộ môn KTYs, Trường ĐH Quốc Tế ĐHQG-HCM đến nay ■

HÌNH THÀNH VÀ NUÔI DƯỠNG VĂN HOÁ SỞ HỮU TRÍ TUỆ TRONG SINH VIÊN

ThS Ngô Hữu Thống

Chánh Văn phòng Trung tâm Sở hữu Trí tuệ và Chuyển giao công nghệ ĐHQG-HCM

1 Lan là sinh viên năm cuối được nhận vào làm việc thời vụ tại một phòng thí nghiệm tại chính ngôi trường mà em đang theo học. Phòng thí nghiệm (PTN) đang thực hiện một hợp đồng nghiên cứu cho công ty tư nhân X. Trong quá trình làm việc, Lan đã tìm ra một giải pháp kỹ thuật hiệu quả để xử lý vấn đề của công ty X. Mâu thuẫn xảy ra khi công ty X làm thủ tục xin cấp bằng sáng chế cho giải pháp kỹ thuật này với tư cách chủ sở hữu duy nhất là công ty X. Lan cho rằng như vậy không công bằng vì cô chính là người đã trực tiếp sáng tạo ra giải pháp này, cô cũng muốn cùng đứng tên đồng chủ sở hữu. Các luật sư sau đó đã phân tích cho Lan biết rằng với vai trò là nhân viên thời vụ, Lan được công ty X thông qua PTN giao nhiệm vụ để nghiên cứu sáng tạo ra giải pháp kỹ thuật

này và theo quy định thì Lan chỉ được quyền đứng tên tác giả của sáng chế mà thôi, tất cả những điều này đều có trong các văn bản cam kết về quyền sở hữu trí tuệ (SHTT) mà các bên đã thống nhất trước đó.

2 Một số sinh viên mới ra trường cũng nói rằng họ gặp lúng túng khi tiếp cận các điều khoản liên quan quyền SHTT trong hợp đồng lao động khi vào làm việc ở các công ty. Nam vừa mới tốt nghiệp đại học, được nhận vào làm việc trong tập đoàn phần mềm tư nhân Y. Trước khi bắt tay vào công việc, Nam được yêu cầu ký vào một loạt các văn bản và cam kết, trong đó một số điều khoản có đề cập các quyền SHTT mà Nam không thể nào hiểu hết. Tuy nhiên, do yêu cầu công việc nên Nam vẫn ký. Trong thời gian làm việc tại

PTN, Nam đã lập trình rất nhiều phần mềm ứng dụng (app) và được công ty thương mại hoá mang lại dòng doanh thu lớn. Công ty Y đã nhanh chóng thực hiện thủ tục đăng ký quyền tác giả cho các phần mềm ứng dụng này và họ vẫn ghi nhận Nam là tác giả của chúng. Gần đây, Nam nhận được một số lời mời hợp tác từ các công ty đối thủ của công ty Y và bản thân Nam cũng dự định sẽ mở công ty riêng và kinh doanh các sản phẩm phần mềm do Nam lập trình ra. Bản khoản của Nam là với tư cách tác giả của các phần mềm Nam có thể dùng nó để hợp tác hay tự kinh doanh sau khi rời công ty được không? Tìm hiểu lại các điều khoản đã ký với công ty Y và Luật SHTT hiện hành, Nam mới biết mặc dù Nam là tác giả các phần mềm nhưng chủ sở hữu thật sự được pháp luật thừa nhận của chúng lại là công ty Y và Nam không có quyền sử dụng những phần mềm trên để thương mại mà không được sự chấp thuận của công ty Y.

Hai tình huống trên cho thấy việc nắm rõ các quyền hạn của cá nhân đối với tài sản trí tuệ do mình tạo ra là vô cùng quan trọng, cho dù họ đang làm việc cho chính mình, cho PTN của trường đại học hay bất cứ doanh nghiệp nào. Thiếu hiểu biết về kiến SHTT có thể khiến các sinh viên vô tình đánh mất các tài sản trí tuệ của mình hoặc vi phạm các quyền SHTT của người khác, đó có thể là một trở ngại không nhỏ cho sinh viên trong quá trình lập nghiệp. Do đó, sinh viên cần được trang bị nền tảng văn hoá SHTT khi bắt đầu vào môi trường đại học.

Văn hoá SHTT là gì? Trong một chừng mực nào đó có thể nói ngắn gọn rằng người có văn hoá SHTT là người biết tự bảo vệ tài sản trí tuệ của mình và tôn trọng quyền SHTT của người khác. Trường đại học với vai trò là nơi đào tạo những lao động chất lượng cao, có kiến thức và kỹ năng nghề nghiệp, phải là nơi hình thành và nuôi dưỡng văn hoá SHTT trong sinh viên. Trong đó, giảng viên là những người trực tiếp tiếp xúc, tương tác với sinh viên phải trở thành những hình mẫu lan toả các giá trị văn hoá đó thông qua một số hoạt động cụ thể.

Trước nhất, cung cấp đầy đủ thông tin về bản quyền trong giáo trình và bài giảng của mình. Sinh viên thường xem các giáo trình và bài giảng mà giảng viên cung cấp là những chỉ dẫn đầu tiên và quan trọng nhất trong một môn học. Bằng cách cung cấp cho sinh viên những thông tin ngắn gọn nhưng rõ ràng về bản quyền

(nguồn tài liệu trích dẫn, thông tin tác giả hoặc những hướng dẫn ngắn gọn về những quy định cần tuân thủ trước khi sao chép các thông tin trong giáo trình và bài giảng), giảng viên đã hướng sinh viên tiếp cận đến một chuẩn mực cơ bản trong việc hình thành văn hoá SHTT.

Tiếp đến, thường xuyên thảo luận với sinh viên về các khái niệm đạo văn và các tiêu chuẩn trích dẫn. Điều này giúp sinh viên hiểu sự khác biệt giữa việc trích dẫn hợp lý trong bài báo, luận văn của mình và việc sao chép, phân phối tài liệu dưới dạng bản in hoặc phiên bản số trên môi trường Internet.

Đồng thời, hướng dẫn sinh viên các công cụ tải các nguồn tài nguyên trực tuyến một cách hợp pháp. Giải thích cho sinh viên biết cách tìm kiếm các nguồn tài nguyên hoặc các hình ảnh minh hoạ trực tuyến ở đâu và bằng cách nào. Nếu sinh viên dự định sử dụng một số tài nguyên mà họ không sở hữu vào hoạt động có tính thương mại, hãy hướng dẫn họ cách yêu cầu quyền sử dụng và trao đổi về các hậu quả có thể xảy ra nếu sử dụng tài nguyên mà chưa được cấp phép.

Hướng dẫn sinh viên các phương pháp sử dụng tài nguyên học tập mà không cần xin phép. Đó là các phương pháp trình bày, tóm tắt và tham khảo ý tưởng của người khác mà không sao chép hoặc vi phạm quyền tác giả của họ.

Thảo luận với sinh viên về các loại tài sản trí tuệ và phương thức bảo vệ chúng. Có rất nhiều loại tài sản trí tuệ có thể hình thành trong quá trình nghiên cứu và làm việc, tương ứng với mỗi loại lại có các phương thức bảo vệ khác nhau, như: các giải pháp kỹ thuật thì được bảo hộ độc quyền sáng chế hoặc độc quyền giải pháp hữu ích, các tác phẩm viết hay phần mềm máy tính thì được bảo hộ quyền tác giả, các mô hình kiểu dáng độc đáo của sản phẩm thì được bảo hộ độc quyền kiểu dáng công nghiệp...

Sau cùng, trao đổi với sinh viên về hậu quả của việc “đạo văn”. Hiện nay, nhiều sinh viên có ý định hoàn thành bài khoá luận của mình bằng con đường “đạo văn”. Do đó, cần thường xuyên trao đổi với sinh viên về những quy định khắt khe của nhà trường đối với đạo văn, những công cụ kiểm tra đạo văn và thái độ của bạn đối với vấn đề này; phân tích cho sinh viên thấy được những hậu quả có thể xảy đến nếu sinh viên có ý định chọn con đường này ■

Phạm Phương Thúy - Học sinh lớp 12 Tin, Trường Phổ thông Năng khiếu, ĐHQG-HCM. **Nguồn: NĂNG KHIẾU EXPRESS**

GẶP NỮ SINH MÊ LẬP TRÌNH TRÚNG TUYỂN 10 TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÀNG ĐẦU CỦA MỸ

Hoàng An

Không chỉ trúng tuyển vào một trong 10 trường thuộc nhóm đại học Ivy League, nữ sinh lớp 12 này còn nhận học bổng lên đến 6,8 tỷ đồng cho 4 năm học.

Đó là Phạm Phương Thúy - học sinh lớp 12 Tin (khóa 2018-2021) Trường Phổ thông Năng khiếu, ĐHQG-HCM được Đại học Cornell (Mỹ) nhận vào chuyên ngành khoa học máy tính với suất học bổng 290.000 USD (tương đương hơn 6,8 tỷ đồng). Học bổng này đã chấp cánh cho giấc mơ về lập trình của Thúy ở miền đất hứa của giới công nghệ.

Bài luận về biệt danh “khủng long”

Định hướng du học từ sớm, Phạm Phương Thúy luôn cố gắng trau dồi tiếng Anh và “làm đẹp” hồ sơ bằng những sản phẩm nghiên cứu khoa học, công nghệ mang tính ứng dụng cao như “Máy lọc không khí thông qua cơ chế quang hợp của vi tảo” và là trợ lý nghiên cứu của Trường ĐH Texas - Austin về học máy... Từng tham gia nhiều cuộc thi tin học, lập trình, và là thành viên trong đội tuyển quốc gia, đạt giải thưởng cao ở các cuộc thi liên quan, nhưng theo Thúy, để giành được suất học bổng giá trị này còn bởi một lí do khác. Đó là bài luận về biệt danh “khủng long” của Thúy.

Cô nàng bật mí, trong hồ sơ nộp vào trường, Thúy đã viết một bài luận về con người của mình qua biệt danh bạn bè đặt là “khủng long”. Sở dĩ cô nàng có tên gọi đáng yêu này là vì vẻ ngoài cao lớn hơn so với các bạn

nữ cùng trang lứa, tính cách có chút “dữ, dứt khoát” và đặc biệt luôn quyết tâm đến cùng với mục tiêu mình đặt ra.

“Theo em biết, khủng long là loài thường săn mỗi một mình, chúng đã rất cô đơn trong hành trình sống của mình. Điều đó thật rất giống với em, trong 3 năm liên tiếp được triệu tập vào đội tuyển, cũng nhiều lần là nữ sinh duy nhất ở các cuộc thi lập trình, công nghệ, đôi lúc em cảm thấy rất cô đơn. Vì khó tìm được người cùng quan điểm, tư tưởng, sở thích để chia sẻ, các bạn nam thường có thú vui riêng không giống em, điều đó làm em khó hòa nhập” - Thúy tâm sự.

Tuy nhiên, Thúy cũng cho rằng khủng long vẫn có loài đi săn theo bầy đàn và Thúy là người rất tự tin trong kỹ năng làm việc nhóm. Thúy chia sẻ mình luôn biết cách kết hợp cùng đồng đội để hoàn thành mục tiêu đã đặt ra. Bài luận đã giúp cô nàng trải lòng và thể hiện tính cách của mình. Thúy nói: “Có lẽ chính vì những lời giải bày này, cơ hội vào ĐH Cornell của em rộng mở hơn”.

Ngoài sở thích về lập trình, nữ sinh cuối cấp này còn thích nấu những món ăn truyền thống, tìm hiểu về thời trang trung cổ, hoàng gia. Thúy cũng thường tham gia các hoạt động ngoại khóa quốc tế và đàn hát, đặc biệt

là thiết kế những cái mới bằng lập trình. Tuy trúng tuyển vào ngành khoa học máy tính ở trường đại học hàng đầu thế giới, ít ai biết rằng, Thủy từng là học sinh chuyên Toán và mê tin nhờ... chơi game.

Mê tin nhờ... chơi game

Từng là học sinh chuyên Toán 4 năm ở Trường THPT chuyên Trần Đại Nghĩa, năm lớp 8 khi lần đầu tiếp xúc với bộ môn lập trình đã khiến Thủy không khỏi thích thú. Thủy kể: “Em thích làm việc với các con số, đó là lí do ban đầu em chọn toán thay vì các môn xã hội dù em vẫn rất thích học văn. Tuy nhiên khác với toán, tin học cho em cơ hội được trải nghiệm thực tế và làm ra sản phẩm trực tiếp chứ không thông qua nhiều lý thuyết học thuật”. Niềm hứng thú ngày càng lớn dần, chuyển hóa thành đam mê khi Thủy chơi game khu vườn trên mây (hay còn gọi là “Sky Garden”) trong những giờ giải lao ngắn ngủi trên máy tính được bố mẹ thưởng vì đạt điểm cao.

“Nhìn giao diện hấp dẫn, lấp la lấp lánh, cùng với những bình hoa được thiết kế sinh động bắt mắt trong game, em cực kỳ thích thú và mong muốn mình sẽ tạo ra được chúng cho riêng mình. Khi biết tin học hay lập trình sẽ cho em làm được điều đó, em đã quyết định chuyển sang học chuyên Tin dù những kiến thức cơ bản lúc này về lập trình em vẫn chưa nắm vững”, Thủy chia sẻ.

Thời gian đầu mày mò học, Thủy gặp nhiều khó khăn về nguồn tài liệu hướng dẫn cũng như ít thấy cô chỉ dẫn. Sau này khi tìm được nguồn giáo trình tiếng Anh,

bằng khả năng tự học của mình, Thủy càng học càng thích, càng tìm hiểu càng cảm giác muốn chinh phục.

Chia sẻ về tính cách nổi trội của mình, Thủy cho biết đó là nhờ bố mẹ đã luôn tin tưởng và cho cô sự tự tin vào chính bản thân. Từ những ngày đầu năm cấp 2, bố mẹ đã cho Thủy bắt xe buýt đi học cách nhà hơn 15km, tự làm mọi việc, quyết định và chịu trách nhiệm cho cuộc đời của mình.

“Bố mẹ tôi là người có tư tưởng hiện đại, luôn ủng hộ tôi trong mọi quyết định. Khi biết tôi có nguyện vọng đi theo công nghệ thông tin, một ngành học đặc thù ít nữ, nhưng gia đình vẫn rất tin tưởng và động viên. Chính người thân là nguồn động lực lớn giúp tôi được như ngày hôm nay” - Thủy nói thêm.

Ngoài ra, bố mẹ còn là người giúp Thủy quan niệm rằng người khác làm được, mình cũng sẽ làm được. Theo Thủy, khi tìm hiểu về ngành học này, nhiều người cho rằng nữ sẽ không phù hợp bằng nam hoặc tư duy kém cạnh hơn. Nhưng họ không biết rằng những lập trình viên đầu tiên trên thế giới là nữ và nữ có những tố chất dễ tìm thấy hơn ở nam như sự tỉ mỉ, cẩn thận.

Thủy bộc bạch: “Ai cũng biết đã làm lập trình, chỉ cần sai một dòng code cũng không thể ra thành quả cuối cùng. Vậy nên sự chính xác là điều quan trọng. Tôi nghĩ rằng nữ không hề thua kém nam ở đầu óc, chẳng qua là họ có nhiều mối bận tâm hơn, nhiều sở thích hơn. Sau này họ còn gia đình, chồng con... chính điều này làm họ xao nhãng và không tập trung, theo đuổi lập trình nhiều như nam giới”.

Tháng 8/2021, Thủy sẽ lên đường đến Mỹ nhập học Đại học Cornell - đứng thứ 5 thế giới về đào tạo khoa học máy tính và bắt đầu hành trình mới chinh phục đam mê của mình. Trong tương lai, Thủy mong rằng mình sẽ có nhiều cơ hội làm việc ở các tập đoàn, công ty đa quốc gia để trải nghiệm văn hóa, thỏa mãn niềm đam mê du lịch và tạo dựng nhiều mối quan hệ ở các nước bạn. Từ đó, Thủy sẽ tạo ra các dự án mạng xã hội đa quốc gia, thử sức với khởi nghiệp để sau đó về Việt Nam làm việc và phát triển ■

Được 10 trường đại học Mỹ cấp học bổng

Ngoài suất học bổng toàn phần trị giá 290.000 USD tại Đại học Cornell, Phạm Phương Thủy còn trúng tuyển nhiều đại học trong top 50 và 100 của Mỹ như Union College (học bổng 50.000 USD/năm), Lehigh University (học bổng 43.000 USD/năm), Centre College (học bổng 34.000 USD/năm), Worcester Polytechnic Institute (học bổng 34.000 USD/năm), University of Minnesota-Twin Cities (học bổng 25.000 USD/năm), University of Massachusetts - Amherst (học bổng 16.000 USD/năm), Northeastern University (học bổng 16.000 USD/năm), University of Georgia (học bổng 10.000 USD/năm), và Arizona State University (học bổng 15.000 USD/năm) ■

Nhóm bạn cổ vũ Tiến Đạt (bìa trái) trong cuộc thi Đường lên đỉnh Olympia. Ảnh: NVCC

Thủ khoa Kỳ thi Đánh giá năng lực đợt 1: ĐỌC KỸ SÁCH GIÁO KHOA, NGHE THẦY CÔ GIẢNG BÀI ĐỂ KHẮC SÂU THÊM KIẾN THỨC

Hoàng An

Với số điểm 1.103/1.200, Nguyễn Hồ Tiến Đạt - Học sinh lớp 12 chuyên Toán, Trường THPT chuyên Tiền Giang (TP.Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang) đã trở thành thủ khoa kỳ thi ĐGNL đợt 1 do ĐHQG-HCM tổ chức.

Nhận kết quả vượt quá mong đợi trong sáng 5/4/2021, Tiến Đạt không giấu được niềm vui và hạnh phúc. Đạt có nguyện vọng đăng ký ngành Khoa học Máy tính của Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM, bằng điểm số này, Đạt tự tin mình sẽ có tấm vé vào ngành học như ý.

Đánh giá năng lực toàn diện

Qua quá trình tìm hiểu các phương thức xét tuyển của ĐHQG-HCM, Tiến Đạt biết đến kỳ thi ĐGNL. Với Đạt, đây là cơ hội thứ hai giúp em bước vào mái nhà

xanh Bách Khoa. Sau khi xem thông tin về cách thức đăng ký, những đề dự đoán để biết kiến thức cần thiết mình phải nắm, Đạt quyết định nộp hồ sơ để vừa tăng thêm cơ hội vào ngôi nhà chung ĐHQG-HCM, vừa có thêm trải nghiệm ở kỳ thi thú vị này.

Tại điểm thi ở Trường Chính trị tỉnh Bến Tre, dù phải di chuyển xa nhà, Đạt vẫn giữ vững tinh thần thoải mái trước khi vào phòng thi. “Ngay khi thi xong, em cảm giác mình làm được khoảng 70%. Đề thi nhìn chung khá khó, một số phần khá lạ lẫm vì chưa gặp ngoài đời bao giờ. Em đặc biệt thích phần toán logic vì các câu hỏi hay và em cũng có hứng thú với mảng này từ lâu” - Đạt chia sẻ.

Sau khi nhận kết quả, Đạt không giấu được niềm vui và sự bất ngờ. Đạt thổ lộ: “Lúc đầu em chỉ mong mình đạt được điểm số khoảng 1.000, nhưng khi xem điểm, em không tin vào mắt mình. Khi đó em còn ở lớp nên lập tức chia vui với bạn vì bạn điểm cũng rất cao, sau đấy thì báo ngay về gia đình, cha mẹ em cũng xúc động lắm”.

Theo Tiến Đạt, kỳ thi này giúp em đánh giá năng lực toàn diện của bản thân ở nhiều mảng, lĩnh vực khác nhau vì các câu hỏi buộc người thi phải có cách tư duy mới. Phần ôn tập trước đây tuy khác với đề chính thức nhưng như vậy “mới đúng với tên gọi của kỳ thi là đánh giá năng lực” - Đạt nhấn mạnh.

Là một học sinh chuyên Toán, Đạt gặt hái nhiều thành tích nổi bật trong năm 2020 như hạng Nhì tuần cuộc thi Đường lên đỉnh Olympia, Quán quân chương trình Đường đến vinh quang lần thứ 11 năm học 2019-2020, giải Khuyến khích môn toán cấp quốc gia năm 2020... Chàng thủ khoa miền Tây cũng có những cách học và bí quyết riêng để chinh phục những kỳ thi lớn.

Sách giáo khoa là nền tảng kiến thức cơ bản

Khi được hỏi về bí quyết vượt vũ môn, tân thủ khoa không ngại chia sẻ về “sức mạnh” của sách giáo khoa đem lại. “Để chuẩn bị cho kỳ thi ĐGNL vừa rồi, em chỉ đọc và tìm hiểu các kiến thức trong sách giáo khoa là chủ yếu. Khi ở trên lớp, em chịu khó nghe cô giảng bài, hỏi lại chỗ chưa hiểu thật kỹ để khắc sâu kiến thức hơn thôi, chứ không có ôn tập gì đặc biệt” - Đạt nói.

Theo Đạt, trong quá trình học tập của mình, trước khi muốn nâng cao trình độ, hiểu biết về lĩnh vực nào đó, em sẽ tập trung xây chắc phần móng là kiến thức cơ bản có trong sách. Ngoài ra, sức khỏe tinh thần cũng là phần đáng quan tâm và để ý, đặc biệt là các sĩ tử trong mùa thi. Đạt cho biết thời gian gần cuối những kỳ thi quan trọng, em sẽ đầu tư thời gian ôn tập lại là chính và đảm bảo sức khỏe cho mình. Khi có đầu óc thoải mái, tinh thần tỉnh táo thì suy nghĩ của mình trong phòng thi sẽ tốt hơn.

Đạt cũng nói thêm: “Trong quá trình học, em sẽ dành thời gian cân bằng giữa các môn, không môn nào nặng, môn nào nhẹ hơn cả. Đặc biệt em sẽ “cày” thật nhiều trong sách giáo khoa, đọc để hiểu rõ mọi vấn đề từ lý thuyết đến bài tập trong đó rồi mới ứng dụng, làm đề”.

Chọn ngành Khoa học Máy tính vốn là ngành thuộc top đầu ở Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM, Đạt chia sẻ mình có hứng thú với mảng lập trình và sẽ dành thời gian khám phá, tìm hiểu từ nhiều nguồn để không bỏ lỡ khi vào môi trường học tập, sinh sống mới ở thành phố. Trong tương lai, Đạt sẽ dùng kết quả của kỳ thi đánh giá năng lực để xét tuyển vào nguyện vọng mình đã chọn ■